

NGS. RAMASSETTER ROBERT
urnak
BUDAPEST
Disztér 2 I. em.

Az ára postánál
1000 Ft. a num.
No. 224713/929.

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Ara 5 lej
Szerda 1937. április 7.
5697. EV. NISZAN 26. XX. EVF. 79. SZAM

A Reichswehr szorgalmazza Németország új külpolitikai orientációját a szovjetek felé

Hitlerék egyidőben Kínával, Japánnal és a szovjetekkel akarnak összefogni?

Párizs, április 6. A lengyel lapok után most már a francia sajtó is élénk érdeklődést kezd tanúsítani a német külpolitika készülő irányváltásáról, mely a Szovjet-országgal való orientációt szorgalmazza. Érthető, hogy ez a „pikáns” fordulat világszerte nagy érdeklődést kelt, hiszen valóban különös jelenség, hogy az a hitlerista politika, mely eddig csak úgy okádta a tüzet Szovjetország felé és az egész világ elrimetéseére a bolsevista veszedelem ördögét festette a falra — miközben valóságilag szent háborút hirdetett meg a szovjetek felé — egyszerre pont leghalásosabb ellenfelével akar összefogni. Nem kétséges, hogy amennyiben Németország szovjetbarát orientációjáról szóló híreknek komoly alapjuk van, úgy ez arra a súlyos kudarcra vezethető vissza, melyet a német külpolitika Angliával és Franciaországgal szemben szenvedett.

Fokozza a németek állítólagos szovjet-orientációjának pikantériáját az a verzió, melyet az Ami de Peuple francia jobboldali lap szolgált meg s amely szerint Németország a szovjetek felé való orientációt össze akarja kötni a Japánnal való szorosabb együttműködéssel, azaz a hatalommal tehát, mely hely a kommunizmus elleni küzdelem céljából fogott össze.

Rendkívül érdekes az Ami de Peuple ama jelentése is, mely arra mutat rá, hogy Németországnak a szovjetek felé irányuló orientációját a Reichswehr szorgalmazza, mi annál is inkább valószínű, mert köztudomású, hogy a Reichswehr vezérkarában ez az irányzat nem utkeletti s maga a náciizmus egyik régi szószólója: Reventlow gróf is a szovjetorientáció régi híve.

Egyébként az Ami de Peuple tegnapi számában hangsúlyozza, hogy diplomáciai körökben szelvényben-hosszúban Németország külpolitikai irányváltásáról beszélnek.

Ez az irányváltás a szovjetunióval, Japánnal és Kínával való összefogásra, illetőleg együttműködésre irányul. Németország új külpolitikai irányváltását egyébként Reichenau tábornok szorgalmazza, aki a kormány és a hadsereg közötti kapcsolatok tartja fenn.

A japán hadügyminiszter a távolkeleti orosz veszélyről

Tokió, április 6. (Rador.) Sugiyama tábornok hadügyminiszter egy tábornoki összejövetelen beszélt a japán-orosz viszonyról és sajnálkozását fejezte ki afelött, hogy a japán nép nem veszi észre a helyzet komolyságát. Japán védekezési terveit — mondotta a tábornok — el kell készíteni, hogy helyt tudjon állni bármilyen válságos helyzettel s különösen a szovjetek távolkeleti szándékaival szemben. Csak ezáltal lehet a távolkeleti békét megmenteni, csak a fegyverkezési egyensúly fenntartásával lehet Japán és Mandzsukuoat biztosítani. A hadseregnek maradéktalanul meg kell őriznie tekintélyét. A rögtönző reformátorok befolyását el kell háritani.

Oroszországban forradalmi megmozdulások várhatók

Az Oroszország felől érkező jelentések egyszerre a szovjet belügyi helyzetét tolták az amerikai, angol, francia, japán, német és olasz sajtó érdeklődésének homlokterébe. Emelték államok lapjai hasábos cíkekben foglalkoznak az alábbi eseményekkel, melyeket ugyszólván minden hírszolgálati iroda megerősít és melyek min-

denre alkalmasak, csak arra nem, hogy hirtelt érdemlően igazolják a Tass iroda azon közlését, miszerint a roppant birodalom területén rend és nyugalom honol.

Amint a Havas jelenti, a Sztalin, Kaganovics és Jesov elleni merényletverv valóság és nemcsak az igaz, hogy a besugó nőt meggyilkolták, hanem az is, hogy egy újabb összeesküvésnek is nyomára jöttek, mely rostovi központtal az egész Don-völgyét behálózta és hogy ennek tervezői is kizárólag a vörös hadsereg tisztjei voltak. Nyílt lázadás híre közlik Bakuból is, ahol a GPU ügynökei és a felkelők között több órán át tartó rendszeres gépfegyverharc zajlott le, melynek során eddig még pontosan meg nem állapított számú halott ma-

radt a csatatéren. Ugyanakkor az Ural-videk négy óriás ipartelepénél sztrájk-mozgalmat is jelentenek, aminek oka a munkásság nyomora. Új részletek érkeztek Jagoda postaügyi népbiztos letartóztatásáról, melyet azért kellett elrendelni, mert az egykor rettegett cseka és GPU vezér, ki tizezrével küldötte az embereket Szibériába, tulsokat tudott. Az orosz ügyek felől legjobban informált Daily Herald a fent elsoroltakat egybevetve a közel jövőben óriási méretű forradalmi megmozdulást jósol, melynek kimenetele Vorosiloff generálisimusz elhatározásától függ. És hogy egy esetleges ilyen szerű mozgalom kihatással lesz az egész világpolitikára, az mindennél bizonyosabb — fejezi be a lap.

Dinu Bratianu csak a liberális és nemzeti parasztpártot tartja kormányképesnek

BUCURESTI, április 6. Dinu Bratianu, a liberális párt elnöke a muscelmegei Campulungban hosszabb beszédet mondott, pártbívei előtt. A Gazeta jelentése szerint a liberális párt vezetője kijelentette, hogy a csak liberális és nemzeti parasztpártot tekinti kormányzó pártjának. Válaszolt azokra a bírálatokra, amelyeken Mihalache a párt legutóbbi kongresszusa alkalmával a liberálisokat illette és felsorolta a liberális kormány érdemeit. Az országnak nyugalomra van szüksége. Ha majd a jelenlegi kormány távozására sor kerül, azokat, akik az ország vezetésére lesznek hivatva, nem a demagógia és az agitáció, hanem a személyes érdemek kritériuma alapján fogják kiválasztani.

Lemondott Luca tárca nélküli miniszter

A nemzeti parasztpárt volt miniszterei nem vettek részt Averescu marsall érkeztelen

Bucuresti, április 6. (Az Uj Kelet tud.) Az Univerusul jelenti, hogy Luca tárca nélküli miniszter benyújtotta lemondását, melyet Tatarescu elfogadott. Ismeretes, hogy a legutóbbi kormányát szervezés alkalmával eltávolították Iucát a belügyminisztérium éléről, ahol hangzatos ígérekkel kezdte meg működését s hangoztatta, hogy sokkal energikusabb, mint amilyenek ismerik, de végeredményben a szélsőjobboldali mozgalmak lelkes barátja volt és ha lehet, még bonyolultabbá tette a helyzetet, amelyet elődjétől, Incul-tól örökölt. Az átszervezés után az ugyancsak elmozdított Djuvara igazságügyminiszterrel együtt tárca nélküli miniszterként a kormány tagja maradt. Tatarescu ugyanis nyilván kimélni akarta Luca érzékenységet és ezt a szépségflasztromot szánta Luca belügyminiszteri működésének kiütközött hiányosságaira. Tegnep azután Luca lemondott és ma délelőtt a kormányból való végleges kiválása alkalmával bucsut vett a belügyminisztérium főtisztviselőitől.

Az Univerusul ebből az alkalomból felveti a kormány átszervezésének kérdését és tudni véli, hogy mindössze az üresedésben lévő földművelésügyi tárcát fogják betölteni. A lap azt hiszi, hogy a minisztérium élére földművelésügyi szakértőt neveznek ki, aki kívül áll az aktív politikán.

A nemzeti parasztpárt volt miniszterei nem vettek részt Averescu marsall érkeztelen

Ajtóbizottsága tegnep Iasiban ülést tartott, Costachescu professzor, a moldovai szervezet elnöke, referált a központi végrehajtóbizottság és a pártkongresszus határozatairól. Rámutatott arra, hogy Mihalache a pártvezetés és egysége érdekében lemondott és kijelentette, hogy bárki más jelölje a párt az elnöki székbe, ő azt támogatni fogja. Az a személy, akit e célra kijelöltek, nem fogadja el a megbízást és így Mihalache maradt továbbra is a párt vezetője, hogy azt minden őszinte és lejtális támogatásával irányítsa. A párt összes vezetői kötelességük magaslatán állottak. A meggyőződés embereinek mutatkoztak, akik önzetlenül és külön szempontjaikat félretéve, az ország érdekeit tartják szemük előtt.

Amerika új repülőgépei

Amerika repülőgépgyártó iparát ezidő szerint két nagy problémának a megoldása foglalkoztatja. Elsősorban is a belföldi légiközlekedés szolgálatában álló szárazföldi repülőgéptípusok egyszerűsítése és tökéletesítése, másodsor pedig az óceánrepülés nagy problémájának a megoldása. Az Egyesült Államok repülési idényének csúcspontját esztendőről-esztendőre a clevelandi repülőnapok jelentik. E versenynek a keretében vonulnak fel minden évben az új érdekes gépszerkezetek és itt mutatkozik be a felnövekedő ifjúságnak az a csoportja, mely repülőgépszerkezéssel foglalkozik és gyakran megtörténik, hogy közülök egyik-másik kilép az ismeretlenség homályából és meglepő ujdonságával, sokszor jelentős találmánnyal vonja magára az amerikai technikus közvélemény fény szóróinak a fénycsóváját.

A legutóbbi clevelandi napon a bemutatott új készülékek közül a legsikerültebb alkotmány Folkerls egyfedeles repülőgépe volt. Ez nemcsak formában, de szerkezetben is olyan tekintélyes haladásról tesz tanubizonyosságot, mely csak nagyritkán kerülhet ki egy-egy magánszerkesztő műhelyéből. Az egyfedelű repülőgép Harold Neumann és Clayton Folkerts közös műve. A clevelandi versenyen felvonuló készülékeknek is versenygéptípusoknál tekintettel kell lenni arra, hogy nagyobb részt magánműhelyekből, tehát magántőkéből kerülnek ki, s gyakran nagyon is kolkított anyagi eszközökből kell azokat megszerkeszteni. Ritka az az eset, melyben üzemyanyagellátó vállalatok erkölcsi vagy anyagi természetű segítséget nyújtanak a gépkonstruktoroknak.

A Folkerts-féle egyfedelű repülőgép vegyesépítési módu, lebegős szerkezetű középfedeles, melynek törzse hegesztett acélcső-kötésből, szárnya pedig faszervezetből készült. A 6.4 méter hosszú törzs keresztmetszete ovális s azt a motorbaépítés és a pilótaülés helyének a kivételével, melyeket könnyű bádoglemez borít, szövetyanyag burkolja. A pilótaülés nagyon kényelmes és a törzs különösképpen tágas. Az oldalkormányt műszeres nő ki a törzsből, szabadon lebegő szerkezet és mint a magassági kormány célcsőkötésű szerkezetét, ugyancsak szövetyanyag burkolja. A gép feszítváolsága csak 4.8 méter; összhordfőlete 4.6 négyzetméter. A kétrészes futómű merőlegesen fordul hátrafelé és azt a törzs annyira magába rejtheti, hogy borító bádoglemez formáinak áramlástechnikai megoldása teljesen kifogástalanul sikerült. Hajtására Menasco-C4S-Pirate jelzésű 4 hengeres, léghűtéses motor szolgál, melynek teljesítménye 915 méter magasságban percnkénti 2260 fordulatszámánál 150 lóerő. A motor sulya szárazállapotban 138 kg, repülésre készen és falécsavarral 154, fémlécsavarral pedig 163 kg. A Folkerts egyfedeles önsulya 317 kg, repülési sulya 453 kg. Legnagyobb sebessége 381 órákilométer, kikötési gyorsasága pedig 97 órákilométer.

A Folkerts-féle tipustól alapvetően eltérő szerkezetet és felépítést mutat Roger Dan Rae „Rider-Racer“ nevű érdekes új készüléke. A Rider-Racer“ 343.5 órákilométeres sebességgel győzött a maga klaszsisában, a Tompson-Trophy versenyen pedig 378 órákilométeres sebességgel másodikk lett Detroitban francia pilóta Caudron nevű repülőgépe mögött. A Rider-Racer nevű repülőgép vegyesépítési módu lebegőszerkezetű mélyfedeles, melynek acélcső-rendszerű törzse a futóművét teljesen elvelli. Feszítváolsága 5.5 méter, hossza 5.8 méter, magassága 1.5 méter, hordfőlete 6 négy-

ra kérte Vorosilovnak azonnali el-Vorosilov csak hogy a Yejov áls-hadseregére el-nak.

elentés szerint a-ajtóbizottsága el-állította Yagola-népbiztos bűnös

Einstein, a vi-filmrendező

rint a napokban filmrendező, aki ai tartózkodás-g letartóztatás-g hírv orosz film-gi fegyháza itét-giben tért vissza, hogy mexikói fogatta Trockijt, ak a rá mért két-került külföldre

r.) A Havas jól nyert értesülé-körök rendkívül-német-orosz kap-t, mert bizonyos jelek arra utal-sz politika közti-ttműködésé vál-veszélyes lehet-e. Különösen el-odnak Lengyel-viszony látható

Lengyel-alesztina-árátot

Bobkowsko köz-felavatta a Len-zi légiárátot. Az Helsinki-Tallin-Cernauti-Bucut-Athén-Rhot ut 34 óráig tart-stiben töltik.

elgrádban

irmában két nap-eken kénes kris-kutatják a nem-
össég elnöke-zeit Meixasz-inkhöz
A görög távirati-artaí (Epirosz)-aiot intézett Me-nelyben köszöne-akarataért, amit a-husvétli ünnepek
at-gok
nál
UI 4.
Lapkiadó R. I-ara L. Pop 10-61

zetméter, önsúlya 421 kg, repülési súlya 634 kg, legnagyobb sebessége 411 órákilométer, kikötési gyorsasága pedig 114 órákilométer. Hajtására Menasco-B6S-Buccaner jelzésű hathengeres, léghűtéses, függesztett sormotor szolgál, mely 1371 méter magasságban percenkénti 2250 fordulatszámmal 200 lóerős teljesítményű. A száraz motor súlya 188 kg, fűlécsavarral 207 és fémlécsavarral 216 kg.

A többi résztvevő gépe: Elmendorf—Special könnyű fémurkolatú mélyfedeles, a Kling-Rider nevű egyfedelű gép ugyancsak mélyfedeles és a teljesen fémépítésű Crosby egyfedeles, melynek törzse ugyanígy, mintha egyetlen öntésből származna. Ez utóbbi szerkezete úgynevezett héjszerkezet, áramlástechnikailag teljesen kifogástalan formában. Ugyancsak szabadon lebegő mélyfedeles szerkezettel 457 órákilométeres csúcsteljesítményt mutatott.

A clevelandi versenynapon résztvevő készülékek 86 százalékát a Menasco által szerkesztett léghűtéses, függőhengeres elrendezésű sormotorok hajtották s e tényből bizonyos előnyekre lehet következtetni.

A folyó esztendőben rendezendő clevelandi versenyen a Hearst-lapok a különböző versenyek díjazására egyösszegben 100 ezer dollárt ajánlottak fel, hogy a versenyen a nemzetközi részvétel nagyobb mértékét biztosítsák. Elsősorban is több európaiat várnak, akik számára a clevelandi startnál való megjelenés meglehetősen költséges vállalkozás. Detroit francia versenyző is a francia állam költségén startolt a versenyen.

Az óceánrepülés szolgálatára Amerika legnagyobb repülőgépgyára a Douglas-Aircraft megépítette nagy, kétmotoros gyorsrepülőgép-hajóját. A gyár eddig főként a szárazföld felett való repülőgépek szolgálatára gyártotta készülékeit, de ezzel az áldozatkészségével azt igyekszik dokumentálni, hogy Amerika repülőgépgyártó ipara és területén sem óhajt a többi országok teljesítményei mögött maradni. Ellenkezőleg tovább is a repülés élén, ahová nagyszerű technikai felkészültsége, egyéni kezdeményezői és bátor pilótái állítják.

Az új óceánrepülőgép-hajó úgynevezett kétlépcsős-hajószerkezet, magasfedeles és teljesen fémhöz készült. Feltűnő rajta a túlméretezett hájtótest, melynek hátsó harmadrésze az ismert minták után felfelé hajlik, s annak folytatása és farka az oldalkormányt alkotja. Maga a hájtótest hét része osztott, melynek szükség esetén egymástól vízmentesen elzárható. Az utasok felvitelére két fedélzet szolgál, akiknek száma a gyár szerint 48 lehet, az öt főnyi léghűtéses pedig a fedélzetet nyír elhelyezést. Tekintettel a hosszabb légiutakra, nagy súlyt helyeztek arra, hogy az utasok kényelme a lehető legnagyobb legyen. Az egymástól 4 ajtóval elválasztott osztályokat párnázott székekkel és asztalokkal burrozták be.

A törzs két oldalán a szabadon lebegő szárnyak vállaiban ülnek a Wright-Cyclo-GR-1820-G2 jelzésű motorok. Teljesítményük 1524 méteres magasságban percenkénti 2100 fordulatszámmal 850 lóerős és a legutolsó fejlődési fokát mutatják be a léghűtéses amerikai csillagrendszeres motoroknak. Légszavarral állítható, állandó teljesítmőképességű Hamilton-rendszerű háromlévelű fémpropellerek. A készülék támaszú a szárnyak közepe alá szereltek és függesztett futóműveiken jobbra, vagy balra mozgathatók. Behuzott helyzetükben a szárnyak alsó felületén szelíd hajlású gondolaszerű dudorodásokat mutatnak. Az oldalakra való kilendítésük a szárnyak vége felé történik. Az oldaluskák tehát a szárnyakba süllyeszthetők és így a szabad légáramlásból bármikor kivonhatók, mely körülmény a könnyebb repülési üzemi biztosítékul szolgál. A szárnyakat, melyek belül járhatók, a megfelelő ellenőrzési lehetőségek céljából több kémlelőnyílással látták el. A kormány az oldalakon szervező ki a törzsből, mellyel tökéletes szerkezeti egységet alkot és éppúgy szabadon lebegő szerkezet, mint a magassági kormány.

A Douglas-féle óceánrepülőgép főbb szerkezeti adatai a következők: Fesztávolsága 28,9 méter, hossza 21,3 méter, a hajó maximális magassága 4 méter, maximális szélessége 3,1 méter. Hordfelület 120 négy-

zetméter önsúlya 7480 kg, repülési súlya 12,93 kg, legnagyobb sebessége 1524 méter magasságban 286 órákilométer, átlagsebessége 251 órákilométer, emelkedési

teljesítménye 178,2 perc/méter 1524 méter magasságban, szolgálati magassága 3360 méter és maximális emelkedése 5000 méter magasság.

Dr. Clonța Eugen, Cluj új rendőrkvesztora nyilatkozik programjáról

Betiltották a kártyajátékokat. Személyi változásokat eszközöltek az egyes rendőrségi hivatalok vezetésében

Mellőzik a személyazonossági igazolványok évenkénti megújítását

Cluj, április 6. (Az Uj Kelet tud.) Dr. Clonța Eugen, Cluj város új rendőrkvesztora, ma délelőtt 11 órakor fogadta a sajtó képviselőit, akik előtt ismertette azokat az elveket, amelyek alapján hivatalát átszervezi és amelyek segítségével a rendet és nyugalmat a város életében biztosítani akarja.

Clonța rendőrkvesztor először a sajtó fontosságáról és annak a kapcsolatnak a szükségességéről beszélt, amelynek a közönség érdekében a rendőrség és a napi sajtó között fenn kell állania. Kijelentette a kvesztor, hogy a sajtón keresztül akarja a közönség tudomására hozni azokat a változásokat, amelyeket egyrészt adminisztratív szempontból a rendőrségen, másrészt pedig közrendészeti szempontból a városban hoznak. A kvesztor kérte a sajtó képviselőit, hogy kísérjék figyelemmel az általa beindított reorganizáló munkát és állapítsák meg, hogy vajjon a különböző intézkedések, amelyek fogantatóit, valamint a személyi változások, amelyeket a kvesztura vezetésében eszközölt, a nagyközönség érdekében történnék-e és ebből a szempontból állapítsák meg, mi volt a clujai rendőrségen és mi lesz az ő irányítása alatt.

Eltiltották a kártyajátékokat

Az első rendeletek, amiket a fent hangoztatott elvek megvalósítása érdekében a kvesztor tett, a következők:

1. A klubokban folyó mindennemű szerezéjatekelt tiltották.
2. Nyilvános helyiségekben az összes kártyajátékokat tiltották.
3. Nyilvános helyiségekben zárt szeparek tartása, bármilyen célból, a jövőben szigorúan tilos.
4. Vendéglősök és kocsmárosok nem fogadhatnak be helyiségeikbe részeg embert.
5. 18 éven aluliaknak nem szolgálhatók fel szeszes italok.
6. Tilos az éneklés az uccán

Személyi változások

A rendőrségi hivatalra vonatkozólag a kvesztor a következőket rendelte el:

1. Hivatali órák délelőtt fél 9-től 1-ig, és délután 5-7-ig tartanak.
2. Az összes rendőrtisztek és tisztviselők kötelesek a legnagyobb udvariassággal és pontossággal a közönség rendelkezésére állani. Ugyanez a köztársasági kötelesség a hivattal és annak képviselőivel szemben a tiszteletet megadni.
3. A közönséggel kapcsolatban lévő rendőrségi hivataloknál a következő személyi változásokat eszközölte Clonța kvesztor: Utlevélosztály vezetője: Pop Iuliu kapitány. Forgalmi osztály vezetője: dr. Popovici Alexandru. Népesedési és bejelentő hivatal: Serban Virgil. I. kerületi rendőrség: Ghisoiu Ioan, II. ker.: Bidianu Axente, III. ker.: Chifor Ioan, IV. kerület: Cosma Edmond, V. kerület: Boros Teofil és VI. kerület: Muresan Ioan.

A bejelentő hivatalra vonatkozólag a kvesztor a következőket mondotta:

A rendőrségnek nincsen szüksége azokra a taxákra, amelyeket eddig a személyazonosságoknak évről-évre való kicserélése által a közönségtől szedtek. Mindenkinek bejelentett lakása kell, hogy legyen és lakásának bejelentése pillanatában személyazonossági igazolványt kap. A személyazonossági igazolvány taxáját úgy állapítják meg, hogy az mindenki által könnyen fizethető legyen. Ez a személyazonosság mindaddig érvényes, amíg a lakás nem

változik. Lakásváltoztatás esetén a személyazonosságot láttamoztatni kell és ekkor a lakásváltoztatást rávezetik az igazolványra.

A legszigorubbant megtiltja a jövőre nézve a rendőrtisztviselők részére, hogy a jövőben bárkitől és bármilyen címen taxákat fogadjanak el. A taxák csak a rendőrségen a hivatalosan megállapított kasszáknál fizethetők és a kvesztor felhívja a polgárokat, hogy

bárki illetéket követelne tőlük akár milyen címen, azt haladéktalanul neki jelentés be.

Az utlevek kibocsátása a kvesztor személyes ellenőrzése alatt Pop Iuliu kapitány által történnek. Pop Iuliu, aki eddig a rendőrség közigazgatási osztályán dolgozott és most az új kvesztor közvetlen munkatársa lett, rendkívül komoly és lelkiismeretes tisztviselője a rendőrségnek.

Egyébként a kvesztor még a következő intézkedéseket fogantatója: A vándorkezelés minden fajtáját betiltja, kivéve a minisztertanács által a mócoznak engedélyezett vándorkezelést. Eltiltja a szolgáltnak és cselédeknek, hogy va-

sárnap, vagy ünnepnap délután csoportosan a főútcákon sétáljanak. A szolgáltnak sétahelyét a Piata Mihai Viteazul jelöli ki ideiglenesen, addig, amíg erre megfelelő helyet nem talál, valamint a Sétatér jobboldali részét.

Záró szavaiban a kvesztor arra kérte a sajtó képviselőit, figyelmeztessék a közönséget, hogy ostromállapot területén élünk és a közrend fenntartása és biztosítása a rendőrség elsődleges kötelessége és nem akarja, hogy a fennálló törvények értelmében a legszigorubb eljárást legyenek kénytelenek alkalmazni a törvényeket megszegő polgárokkal szemben. Biztosította továbbá a kvesztor a közönséget, hogy a jövőben a rendőrségen a legnagyobb rend és fegyelem fog uralkodni és a rendőrségi szolgálat ellen senkinek kifogása nem lesz. A rendőrközégek utasítását kaptak arra, hogy a feleket a legudvariasabban és jóindulattal kezeljék, ugyanakkor elvárja a kvesztor, hogy a közönség respektálja a hatóságok közegének presztízsét. Minden egyes kérvényt beiktatása előtt láttamoztatni kell a kvesztorral, aki mindig készséggel áll a felek rendelkezésére.

Az egybegyűlt újságírók nevében ezután Jámbor Ferenc üdvözölte az új rendőrkvesztort és annak a reményének adott kifejezést, hogy a rendőrség és a sajtó között a kapcsolat szívélyes és termékeny lesz.

Dr. Clonța Eugen fenti nyilatkozata biztató ígéret arra, hogy a rendőrség vezetése hivatása magaslatán fog állni és a város közönsége éppen ezért bizalommal tekint az új kvesztor működésére.

Magas vérnyomásnál és vérkeringési zavaroknál reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűviz nagyon jól tesz, mert a beleket minden megerősítés nélkül kiüríti, az emésztést előmozdítja, az anyagcserét felrészíti és igen kellemes közérzetet teremt. Az orvosok ajánlják.

Egy bankközgyűlés jelentősége: túl a közgazdasági rovaton...

A Banca Ardeleana az ország negyedik pénzügyintézete

A bankközgyűlésekről szóló beszámolóik általában a közgazdasági rovat keretében közölnek, ebből azonban kikiváncslik a Banca Ardeleana ezévi közgyűlésének a jelentősége. Ezidén Bucurestiben tartotta meg a közgyűlést ez a pénzügyintézet és ez alkalommal olyan méretek bontakoztak ki, olyan érdeklődés nyilatkozott meg például többek között az ország nagyipara részéről, hogy ez már túlhaladja egy kisebbségi pénzügyintézet szokványos dimenzióit. Meg kell állapítanunk közgyűlés után: ez a bank a kisebbségi vidéki életünk keskenyvágyáról az ország általános közgazdasági életének a fővonálára került. Komoly siker, amilyenről csak nagyritkán adhatunk számot.

Néhány momentum a közgyűlésről való feljegyzésekből, amelyek a fentieket igazolják: Az igazgatóságai zöldsátnal például a következő neveket lehet feljegyezni:

Mocsonyi Anton Foen királyi fővádaszmeszter, Ion Mitilineu volt külügyminiszter, Grigore Gafencu szenátor volt államtitkár, Dumitru Burileanu bankkormányzó, Conrad Ottó budapesti bankvezérigazgató, Cornel Bucsan volt államtitkár, Grigore Duca képviselő, a volt miniszterelnök fivére, dr. Jelen Gyula földbirtokos és az asztalnak egy székely helyén — Hargittay Bertalan vezérigazgató, a jólvezetett munka fáradságos diadalmas mosolyával hallgatja a jelentést, amelynek minden sora az ő sikerét dicséri.

Említést kell tennünk a Banca Ardeleana bucaresti fiókintézetéről, ahol ez a közgyűlés lefolyt. Finom izléssel, nagy áldozatkészséggel berendezett helyiségek, olyan nagyméretű, olyan elegáns minden, hogy akár az ország első pénzügyintézetek is megfélemlene. Szakemberek mondják, hogy a bucaresti telepítés olyan kitűnően sikerült, hogy ezzel az ország legnagyobb pénzügyintézeti közé került fel a Banca Ardeleana: a negyedik ma már a rangsorban.

A közgyűlési teremben feljegyezhetjük azoknak a neveit, akik az ország nagyiparát képviselik. Itt van például Zanescu, a petróleumpar vezére, itt van a Resita megbizottja, a Buhusi posztó reprezentánsa, a budapesti Weisz Manfred cég egyik igazgatója. Azt mondják — a közgyűlés után

csoporthoz verődött urak beszélgetéseiből hallom — ez az igazgatóság olyan összetételű és az érdeklődés olyan mértékű, amilyen csak az ország legnagyobb pénzügyintézetei illel meg. Érdekes még kihallgatni ilyen kis beszélgetéseket — most például Burileanu, a volt bankkormányzó mondja egy kis csoportban:

— Én eddig még sohasem vállaltam igazgatósági tagságot, de ezt elvállaltam azért, mert amikor az impérium elején sokat tartózkodtam Clujon és ezzel az intézettel összeköttetésbe kerültem, itt olyan példás ügyvezetést találtam, hogy ebből magam is nagyon sokat tanultam.

Conrad Ottó budapesti vezérigazgatót hallgatom például, amint Mitilineu volt külügyminiszterrel beszél arról, hogy milyen perspektíva vár egy román-magyar gazdasági együttműködésre. Látom, hogy Mitilineu valamit feljegyez és azt mondja: „ez remek, ezt szívesem illetékes helyen, ebből lesz valami”. Kár, hogy csak töredékek lehet kihallgatni ezekből a beszélgetésekből, amelyek bizonyára sokkal érdekesebbek és tartalmasabbak, mint némi hivatalos tárgyalások szövegei.

Itt is, ott is kisebb csoportok dicsérik a bankot. Most például a „Vaș” és a „Petróleum” beszélgetnek. Zanescu, a petróleumpar kiküldöttje:

— Remek velük dolgozni, olyan biztos és pontos kiszámolást kap az ember, hogy az megbecsülhetetlen.

Parázs kis lelkesedés forr a fehér aranybetűs könyvecské körül, amely az intézetnek ezidei zárszámadása. Mindenkinek van egy dicséző megjegyzése, egy elismerő szava: „hogy osztaikolnak! remek. Ma, amikor még alig van bank, amelyik úgy ahogy kiheverte a nehéz éveket”. Számok röpködnek és nyomban elismerések: a kis fehér könyvecské ugy-látszik nagyon jól sikerült. A Banca Ardeleana ezidei közgyűlést ezért a momentumokért kellett kiemelni a közgazdasági rovatból. Mert túl a közgazdasági életünkön, általánosan nagy kisebbségi sikernek tekinthető, hogy az intézet így felküzdötte magát a legjelentősebb bankintézetek első vonalába (g. e.)

Bucuresti színház be megakadt a ben a nemz npei hangul rem felé. A met. Csak vóval rende helyen is fe hatalmas k Dr. Ene főtítkára és mentben, m rendet, mos den simán Most példát majd volt l oltentia para kérelhetete — Maga — En? M soljak Mihai — Néze maga tapsa Es külön ment. Isac lisi esőben. Az előcsa és Grete G csoportokra cíóinak tagj

Az egyik rályok” közbujnak össz főzének k megheanu,

Egy oida Mihalache, s aki tegna parasztruná kan alatt i tenai para menyen áll reszussal... tania a me Gyulával, a lották neki szemrebené — Megér vezérünknek dolgokat... I nik valami.

S az éjsz zonyult. Ma lami. Az éj Mihalachet igen fontos raszptár le S reggel, eseményeket aki tudta, lesz az első szólt: — Hát ak llyen körülm vonulnia. S A kongre emelik karj kiáltás: „igé Az arok talán még r boló ünnepe

A szinfala rus a király Egy öreg elnöki emel rágcsokrot A korus Eftimiu mü Mihalache h

— Eljen a zeti paraszt dinaszticizm kiáltja a ve — Eljen a Madgearu, lipa, balján Fauciu Sav lalnak helye Costaches gátusok köz Mihalache nak adja m

A nemzeti parasztpárti kongresszus számon kérte a vezetőktől a pártegységet

A berlini „divat” ellen dörgött Mihalache

Szinek és képek a nemzeti parasztpárt rendkívüli kongresszusáról

Bucuresti, április 6. A Savoy mozgószínház bejárata előtt, a Calea Victoriei megakadt a forgalom. A szitáló áprilisi esőben a nemzeti parasztpárt delegátusai ünnepi hangulatban sietnek a kongresszusi terem felé. A parasztpártiak tartják a fegyelmet. Csak az léphet be, aki külön meghívóval rendelkezik. A „vörös kártyát három helyen is fel kell mutatni, amíg bejutunk a hatalmas kongresszusi terebe.

Dr. Ene volt alminiszter, a párt helyettes főtitkára és Udrea, aki valamikor a parlamentben, mint kvesztor tartotta fenn a rendet, most itt tevékenykednek, hogy minden simán és zökkenés nélkül folyjon le. Most például Isac volt nemzeti parasztpárti, majd volt lupista képviselő, jelenleg vajdista olteniai parasztribun akar bejönni. Dr. Ene kérelmetlenül elállja az utját:

— Maga meg van ide hiva?
— En? Miért lennék? Eljöttem, hogy tapasztaljak Mihalachenak...

— Nézze, Mihalachenak nem lesz pont a maga tapsaira szüksége.

Es különben is meghívó nélkül nincs bemenet. Isac pedig kiinn marad a szitáló áprilisi esőben.

Az előcsarnokban Harry Baur, Boris Carol és Grete Garbo hatalmas plakátjai alatt apró csoportokra oszolva a párt különböző frakcióinak tagjai suttogó hangon beszélgetnek.

Munkában a frakciók

Az egyik sarokban „a három napkeleti királyok” közül kettő; Costachescu és Calinescu bujnák össze izgatottan, mintha haditervet főznének ki. Csatlakozik hozzájuk Gheorghieanu, sőt negyediknek megérkezik Po-

Maniu és Mihalache

Egy oldalajtóban megjelenik a vezér Jon Mihalache, aki tegnapelőtt még lemondott s aki tegnap visszavonta a lemondását. Örök parasztrautájában férfiasan siet el a tapsorkán alatt föl az elnöki emelvényre... A munkatársai paraszt megtestesítője büszkén, keményen áll s néz szembe az ünneplő kongresszussal... De a tapsorkánt meg kell osztania a mellette álló szikár férfivel, Maniu Gyulával, aki tegnapelőtt, amikor felajánlották neki a párt elnökségét, nyugodtan, szemrebbenés nélkül mondotta:

— Megértem Mihalachenak, a mi szeretett vezérünknek az érveit, de ne siessek el a dolgokat... Lehet, hogy hoinapig még történni valami. Az éjszaka jó tanácsadó...

S az éjszaka valóban jó tanácsadónak bizonyult. Maniunak igaza volt: történt valami. Az éjszaka folyamán látogatta meg Mihalachet a lakásán Grigore Filipescu, aki igen fontos üzenetet hozott a nemzeti parasztpárt lemondásban levő vezérének.

S reggel, amikor Mihalache közölte az eseményeket Maniunak, a badacsonyi remete, aki tudta, hogy nem ő, hanem Mihalache lesz az elnök, szokott monoton hangján szólt:

— Hát akkor rendben vagyunk, magának ilyen körülmények között nem szabad vissza vonulnia. S Mihalache a helyén maradt.

A kongresszus tagjai római üdvözlésre emelik karjukat Mihalache felé és felzúg a kiáltás: „igazság! igazság!”

Az arccal ezután Maniu felé fordulnak s talán még nagyobb erővel tör feléje a tomboló ünneplés, az egetverő taps.

Eljén a király.

A szinfalak mögött egy látálatlan kórus a királyhimnuszt énekli.

Egy öreg veterán nehezen csoszog föl az elnöki emelvényig s átnyújt egy szerény virágcsokrot Mihalachenak.

A kórus most a párt indulóját énekli, Eftimiu művét. Amikor helyreáll a csend Mihalache harsányan, elkliálja magát:

— Eljén a király! a kongresszus, a nemzeti parasztpárt kongresszusa, amelyet antidinaszticizmussal vádolnak, mint egy ember kiáltja a vezér után:
— Eljén a király!

Az elnöki asztalnál Mihalache jobbán Madgearu, M. Popovici, Potarca, Pan Halipa, balján pedig Lupu, Maniu, P. Andrei, Fauscu Saveanu Euovina képviselője foglalnak helyet.

Costachescu szinte kihívóan, lenn a delegátusok között gyegyl el.

Mihalache Madgearunak, a párt főtitkárnak adja meg a szót, aki beszámol a végre-

tarca a 130 kilós craiovai bojár. Gheorghieanu hirtelen átmegegy a basarabialak csoportjához és igyekszik rávenni Pap Halipát, jöjjön „egy kicsit” át Costachescuhoz. A basarabialak vezető szó nélkül háttal fordít a sugdolóknak. O oda nem megy. Inkább ahhoz a csoporthoz fordul, ahol Ghita Pop a kiváló ardeai néptáncos tart szimbolikus előadást Maniu taktikájáról.

— Ennek az országnak tul sok a doktora. Lám Goga kijelenti, hogy „Románia egy beteg ország”.

— Ezzel a klinikai megállapítással szemben egy másik orvos a „Viitorul”, ez tiltakozik Goga lesújtó véleménye ellen s kijelenti, hogy az ország soha ilyen egészséges nem volt. Az igazság az, hogy az országot „gogista” bacillusok fertőzték meg s ezek a bacillusok, amelyek a betegségek terjesztik, azt hiszik, hogy az ország beteg, ha lo akarja rázni őket...

Hol van a régi lelkesedés?

A terebben komor hangulat uralkodik. A nemzeti parasztpárt öregedik, fáradt. Hol van a régi lelkesedés, a lobogó s fiatalos lendület, amely a párt kongresszusainak a hangulatában megnyilvánult... az alba-iuliani várfalakak lendítő félelmetes indulat, amely az eget megostromolni készülő erővel tört előre.

Hol vannak azok az idők, amikor a kongresszus termében Mihalache lángoló hévvel korbácsolta föl a forrongó szenvedélyeket?

A szinpad, amelyen hosszú zöld asztal várja az elnöki tanács tagjait fekete drapériákba van öltözve, mintha gyászünnepség készülne itt.

gulis Jacobescu képviselő, a parlamenti csoport titkára menti meg a helyzetet. Fölmegegy az elnöki emelvényre. Mihalache bejelenti, hogy Costachescu a huzat miatt nem jött föl, helyette Jacobescu olvassa föl a jelentést.

Utána Mihalache, a régi Mihalache beszél.

— Biztosan nagy emóciókkal telve jötetek el ma ide...

Most aztán Mihalache az elemébe kerül. Szabadon beszélhet, nekilendülve, úgy mint régen. Pillanatok alatt felvillanyozza a kongresszust.

Mihalache: Itt fenn biztosíthatom önöket az összetartásról s az együttműködésről. S a pártvezér Maniu, majd Potarca felé mutat, — de onnan lentről is elvárom ezt.

De a kongresszus él s lát. Többen így kiáltanak:

Fönn legyen egyetértés, lenn meg van.

Mihalache megnyugtatólag szól:

— En szinte köszönettel tartozom Maniu Gyulának önzetlen s őszinte támogatásért (óriási taps). És ugyanezt a köszönetet fejezem ki Costachescu urral szemben is.

A kongresszus tagjai most fölugrának s a delegátusok körusban kiáltják: Föl, föl, föl az emelvényre! Costachescu föl! föl! s ez így tart percekig, de Costachescu nem az ez ember, aki egy-kettőre beadja a derekát s még se megy föl.

Megint azzal áll elő, hogy ott fenn huzat van.

Mihalache eisiklik s folytatja hatalmas expozéját:

— Duszgazdag ország vagyunk s a nyomor arat, munkáskezre van szükség s munkanélküliség van...

Öreg veterán közbekiált:

— Negyven lej egy kapa!

— A külpolitikában úgy állunk, hogy boldogok vagyunk, amikor valamelyik szövetségünk 24 órával előbb bejelenti, hogy egy harminadik állammal szövetségre lépett...

— Körülöttünk mindenki háborúra készül, csak mi nem tudjuk, mire készülünk.

— A kormányznak nincs gazdasági politikája. Eddig 5 rendszere és 25 alrendszere volt. Egy idegen közigazdász, aki keresztül utazott az országon kijelentette: Sok országgon keresztül utaztam, láttam jó és láttam rossz gazdasági rendszereket. De itt önöknél semmilyen rendszert sem látok.

Aztán Titulescúról beszél s a kongresszus felállva ünnepli a volt külügyminisztert.

— A kormány Titulescu nélkül folytatja

Zegészséges fogak úde léhelet titka:

Titulescu politikáját s így történet meg az, ami a külföldi követek ügyében, a két spanyolországi önkéntes temetésekor megtörtént.

— Éjjel szavazzák a törvényeket... ujjab és ujjab hitelintézeteket állítanak föl.

A veterán közbeszó:

— Ahova atyafiaikat helyezik el... Mihalache a jobboldalról beszél, a náciizmus s a fasiszmus romániai helyzetéről, akik az ország ellenségeivel is hajlandók összeszűrni a levét a hatalom elére érdekében.

— De a román nép kivét magából importált doktrínákat, ebben a földben nem verhet gyökeret a náciizmus, vagy a fasiszmus, vagy a bolszevizmus.

Amikor a kilencvenes években a Párizsban nevelkedett ficsurok, az ugynevezett „bonjouristák” a francia szokásokat igyekeztek meghonosítani, kinevették őket. Ma vége a párizsi divatnak. A mi fajvédőnk ma így beszélnek: „Szegény Franciaország, kinek a kezére jutottál!”

— Ma Berlin a divat, onnan kell „Ausweis”, ha érdemeket akarsz szerezni, ha azt akarod, hogy jó románnak nézzenek.

Mi azonban nem ezekbe a ficsurokba vetjük bizalmukat és hitünket, kik a vasgárdám keresztül Berlin felé terelnek az országot, hanem a román parasztra. Ott a ralkvaban, a román ugaron van a mi nacionalizmusunk, a mi jövőnk.

Nem ezek a ficsurak állíthatják meg a balról jövő veszedelmet, hanem a paraszt és ez a paraszt fogja elhárítani a jobbról jövő veszedelmet is, mint egy hatalmas hullámőr.

— Az ifjuság értse meg, hogy hazaárulást követ el, amikor idegen ideológiák szolgálatába áll, polgárháborút készít elő, politikai paraziták vak eszközkévé alacsonyodik. Az ifjak ne forduljanak a falvak ellen, saját szüleik ellen.

— Ébredj föl román ifju!

Román ifjuság, menj el a falvakba, a román parasztközé s ott, ott fogod megtalálni az igazi nacionalizmust, a munka, a becsületesség, az igazság nacionalizmusát.

A kongresszus felé fordulva:

— Önök fiatalabbak, mint azok a fiatalok, akik idegenekkel szövötteknek. Önök a fiatal nemzet földjéből merített hittel az igazság zászlója alatt győzni fognak a nemzeti demokráciáért.

— Az Isten minket úgy segítsen, hogy ezt és a népünk boldogságát akarjuk. Egetverő hurrah zug, dübörög, a Savoy falai szűknek bizonyulnak.

Mihalache óriássá nő, amikor felemeli a karját.

— Es esküszünk az igazságra!

A kórus a párt indulóját harsogja: — Es jövünk, mint az ár...

(—1)

Zsidó küldöttség V. György angol királynál

Az angliai zsidóság vezetői hódoló átiratot nyújtottak át az új uralkodónak

London, április 6. V. György angol király trónralépése alkalmából hódoló átiratot nyújtottak át az uralkodónak az angliai zsidóság képviselői. A diszes okmányt népes küldöttség nyújtotta át a királynak, amelynek tagjai voltak: dr. J. H. Hertz Nagy-Britannia főbírja, Neville J. Laski a Board of Deputies elnöke, Leonard G. Montefiore az Anglo Jewish Association elnöke, Lionel de Rothschild, Sir Osmond d'Avigdor Goldsmid, Leonard Stein, a Jewish Agency jogtanácsosa, stb.

A zsidó küldöttség királyi fogadtatása ünnepélyes ceremónia keretében történt. A delegáció tagjai délelőtt fél 11 órakor jelentek meg a trónteremben, miután előzőleg bejelentették jövetelüket az államtitkár utján. A trónterembe lépve meghajoltak az uralkodó előtt, majd előre léptek az előírt távolságra, amikor újból meghajoltak. Ekkor Lionel de Rothschild kilépett a sorból és felolvasta az angliai zsidóság hódoló átiratát, amely megkapó szavakban

fejezi ki a birodalom zsidóságának hűségét a trónhoz és hódolatát V. György iránt.

Lionel de Rothschild ezután átnyújtotta az uralkodónak az okmányt, majd V. György meghatottan válaszolt a zsidó küldöttségnek, a következőket mondván:

— Nagy elégtétel számomra ez a fenséges átirat, amely zsidó alattvalóim hűségéről és odaadásáról biztosít engem. A királynő és a magam nevében köszönöm szerencsekívánataikat.

Lionel de Rothschild ezután bemutatta az uralkodónak a küldöttség tagjait, majd a cercele után a delegáció elhagyta a tróntermet.

Tavaszi és nyári szövetségülönlekedéseim megérkeztek. Silberger I. uriczabóság Str. Memorandului 10.

MOIKOVITS & Co. CLUJ VIS-A-VIS cu POSTA

ILIS 7... tán csoporto... A szolgálók... teazult jelöhi... erre megfelele... int a Sétatér... arra kérte a... ssék a közön... os területen... sa és biztosí... kötelessége... törvények ér... rást legyenek... törvényeket... n. Biztosítot... ónséget, hogy... nagyobb rend... ása nem lesz... kaptak arra... abban és jóin... kor elvárja a... respektálja a... Minden egyes... láttamoztatni... ig készséggel... évében ezután... ez új rendő... nek adott ki... s a sajtó kö... s termékeny... latkozata biz... adórság veze... állni és a vá... zsalommal te... elé... vérkeringést... egy kis po... keserűviz... ket minden... az emésztést... felrissziti és... t. Az orvosok... ge: ... zete... szelgetéseiből... an összetétel... amilyen csak... teit illeti meg... kis beszélge... leanu, a volt... csoportban:... állaltam igaz... állaltam azért... én sokat tar... tétzettel ösz... példás ügy... magam is na... azgatót hall... volt külügy... hogy milyen... ar gazdasági... Mitilineu va... „ez remek... n, ebből lesz... kékeket lehet... ekből, ame... ebbek és tar... os tárgyalá... ok dicsérik a... és a „Petró... petróleumipat... van biztos és... ber, hogy az... fehér arany... az intézetnek... nek van egy... nerő szava:... amikor még... gy kiheverte... nek és nyom... vveszke ugy... Banca Arde... a momentu... gazdasági ro... di életünkön... nek tekint... dötöte magá... ső vonalába... (s. 3).

Select Muzgó jön a legújabb TARZAN-film: Tarzan fogságban, főszerepekben: Johnny Weissmüller, Maureen O'Sullivan

A cluji orth. izr. Rabbiság közleménye

Ezennel az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy a mai nappal megalakítottuk a „Kasruth szekciót”, melynek feladat lesz, hogy a helyben forgalomba hozott kóser élelmiszerek eladását rituális megbízhatóság szempontjából ellenőrizze és szabályozza. Naponta délután 6-8 óra között a rabbiság hivatalos óráját tart a Str. Gen. Berthelot 8. sz. alatti helyiségében.

Felkéretnek tehát a kóser tej és tejtermékek, kávé, bodegások, vendéglősök és az összes, kóser élelmiszerekkel foglalkozó egyének, hogy saját érdeklükben is jelentkezzenek a hét folyamán fenti hivatalos órák alatt, hogy a „Kasruth-szekció” ellenőrzése alá helyezzék üzemüket.

Egyben értesítjük a zsidó fogyasztó közönséget, hogy a jövő héttől kezdve a szombati időjelző cédluk nagyobb formában fognak megjelenni és a rabbiság hivatalos közleményeit is fogja tartalmazni, felsorolva mindazon kóser élelmiszerekkel foglalkozó cégeket, melyek a rabbiság felügyelete alá helyezték magukat, hol a kóseriságra súlyt fektető közönség nyugodtan szerezheti be kóser élelmiszerekben való szükségletét.

Cluj, 5697 niszon hó 24. napján.

Az Aut. Orth. Izr. Hitközség Rabbisága.

A bucaresti magyarok élete — a Davila Színház színpadán

Nagy István munkásról beszél a darabjáról

Cluj, április 6. A Davila Színház vasárnap este mutatja be Nagy István cluji író Özönviz előtt című színdarabját. Az Özönviz előtt a színház legutóbbi pályázatán kitüntetésben részesült. Írója Nagy István, akinek már néhány, tehetséget ígérő írói próbálkozására felfigyeltünk. Nagy István érdekes ember. Ma is asztalossággal keresi kenyerét. Munkásember és ezért témáit is a munkásság mindennapi küzdelmeiből és életéből meríti.

A bemutató előtt alkalmunk volt beszélni Nagy Istvánnal, aki darabjáról a következőket mondotta:

— Barátaim tanácsára nyújtottam be színdarabomat a színház pályázatára, ahol dicséretet kaptam. Művem életképeknek neveztem el, azt hiszem ez a megjelölés fedi legjobban darabom tartalmát. Bucesti élményeimen keresztül jutottam el a témához, mely a Bucestibe elkerült magyar diaszpóra életének — mint mondtam — életképe.

— Természetesen izgalommal várom a bemutatót. A szerepeket a színház legjobb erői kapták, részben az én kívánságaimnak megfelelően. A rendezés Tóth Elek kezében van. Bizom a kitűnő együttesben és a kiváló rendezőben és abban is, hogy jóllehet a darab sötét hangulatu és nem alkalmazkodik a divatos hepiendes szokványokhoz, a közönség is rokonszenvvel fogja fogadni.

— Időprognózis. Változó, többnyire borús ég, enyhe keleti szél, változatlan hőmérséklet, gyenge csapadék az ország délkeleti részeiben, az éjszaka folyamán kisebb fagy az ország északi felében és a hegyvidéken. Ma délben a fővárosban 10 fokot mértek.

Könyvek Folyóiratok Diszertációk

a legmodernebb kivitelben készülnek a

FRATERNITAS

Könyv- és Lapkiadó Részvénytársaság nyomdájában Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Telefon: 8-61.

KÖZGAZDASÁG

Életbeléptek az új adótörvények

Módosították az egyenes-adótörvényt. Az új patenta fixa táblázat. A vállalatok minimális adója. A részvénytársaságok adója. Az új fogyasztási adók. Felemelték az adómentes ingatlanok adóját. Módosították a köztartozások behajtására vonatkozó törvényt

A Monitorul Oficial 1937 április 1-én kelt 76. számában megjelentek az egyes adóügyi törvényeket módosító új törvények. Ezek közül a következőket ismertetjük:

Az egyenesadótörvény 30, 39, 48, 74 és 106. szakaszainak módosításáról szóló törvény.

A fenti lényeges módosítások a következők:

A magán kereskedelmi és iparvállalatok háromévi periódikus adókvetésére vonatkozó tíz osztályos adótáblázat (patenta fixa), mely eddig, az évi 150 ezer lejig terjedő jövedelemmel bíró adózókat foglalta magában, még három osztállyal lett megtoldva és pedig:

XI. osztály 150.001—200 ezer lej közötti jövedelmi és —19.000 lej fix állami adóval.

XII. osztály 200.001—250 ezer lej közötti jövedelmi és —25.000 lej fix állami adóval.

XIII. osztály 250.001—300 ezer lej közötti jövedelmi és —30.000 lej fix állami adóval.

Az osztályozást a jövőben, az ezzel megbízott adóügyi közegok fogják végezni, a kereskedelmi és iparkamara delegátusának a közbenjöttével és nem mint eddig, egy bíró elnöke alatt működő bizottságban. A nem osztályozott (nagyoknak minősített) adózók legkisebb jövedelem — kereskedelmi vállalatoknál pedig — az ingó és ingatlan befektetések értékének 2 százalékában van megállapítva, azonban ezeknek minimális állami adója nem lehet 100 ezer lejnél magasabb és 35 ezer lejnél alacsonyabb, természetesen, ha üzleti könyveikből kihozható jövedelmük alapján nagyobb adókvetésnek helye nem volna.

A minimális adózás alkalmazása valószínűleg sok sérelmes kivetést fog előidézni, miután a törvény nem tartalmaz semmiféle kritériumot azokra vonatkozólag, akik nem osztályozhatók.

A részvénytársaságok, az általános rendelkezések szerint, üzleti könyveikből kihozható jövedelmük alapján adóznak. Azonban azoknak minimális állami adója, melyeknek alaptőkéje és tartalékai a hárommillió lejt nem haladják meg — 25.000 lejnél (XII. osztály) kisebb nem lehet; azoké pedig, melyeknek alaptőkéje és tartalékai ennél nagyobbak, de 5 millió lejt nem haladnak meg — 30.000 lejnél nem lehet kisebb (XIII. osztály). Az 5 millió lejt meghaladó alaptőkével és tartalékokkal rendelkező részvénytársaságok minimális jövedelme általánosságban ezeknek 1 százalékában van megállapítva; de minimális állami adója ezeknek is — 35.000 lejnél kisebb nem lehet.

Az adonálék, a patenta fixát és minimális állami adót fizetőknél, ezen minimális adó 10-szeres összege után járnak.

A részvénytársaságok minimális adójára vonatkozó fenti rendelkezésekből megállapítható, hogy a kicsinyek megszüntetését célozzák.

Az ideiglenes házádomentességet élvező házak után járó „impozit exceptionál” kiterjesztéséről szóló törvény szerint, ezen 6, 8, 10 és 12 százalékos kivételes adó, mely a Fondul Apărării Nationale javára szedetik, a 75, illetve 50 százalékos részleges házádomentességet élvező házak mentes jövedelme után is jár, ami eddig nem volt.

A gyapot, gyapotfonalak és gyapotszövetek utáni új fogyasztási adóról, valamint a kávé, sör és egyes fémipari termékek meglévő fogyasztási adójának felemelésé-

ről szóló törvény. Az új illetékeket korábban ismertettük.

A kávé felemelt fogyasztási adója kg-ként 40 lej lett (eddig 25 lej volt), a sör fogyasztási adója pedig literenként 4 lejre emeltetett (eddig 3.5 lej volt).

A fenti összes fogyasztási adónemek 1937 április 1-től kezdődőleg lesznek fizetendőek.

A bármiféle raktárakban (tehát a gyárak raktáraiban is) a fenti napon található gyapot és gyapotfonal készletek e naptól számított 10 napon belül, az adó kive-

tése végett, az illetékes Administratia financiaranal bejelentendőek. A kivetendő fogyasztási adó pedig 30 százalékos levonással, 1937 szeptember 1-től kezdődő négy egyenlő havi részletben lesz befizetendő. A készleteknek a kitűzött határidőben való be nem jelentése 1000-tól 10 ezer lejig terjedő bírsággal, a bejelentés hiánya, vagy valótlan adatok bejelentése pedig, az adó ötszörösével lesz büntetendő.

Köztartozások behajtására vonatkozó törvény módosítása április 1-én jelent meg. A közvetlen közzadás kontestáció esetén a követelés teljes összegét letétbe kell tette, amennyiben a végrehajtás adó vagy illetékekre vonatkozik. Más esetben csak 10 százalékot kell a kontestációval egyidejűleg letenni. Harmadik személyek elleni végrehajtás esetén csak akkor kell a teljes összeget letenni, ha a kontestáló fél a közvetlen adóssal együtt lakik. 5000 lej aluli végrehajtás esetén a kontestáció érvényességéhez nem szükséges az összeg letétele. Szintén mentesül a letét kötelezettsége alól olyan tárgyak lefoglalása ellen beadott kontestáció, mely tárgyak nem képeznek végrehajthatósági alapot. Letétbe állampapírok is tehetőek, azonban napi áron.

Tavaszi szövetüldonságaim

megérkeztek. Dus választék.

Silberger Ernő

uridivat szalon Cluj, Regele Ferdinand 2 a. Platsintár felett.

GAZDASÁGI TANÁCSADÓ

H. A. Bizományi szerződés 1.5% pénzügyi illeték alá esik, ha egy évnél hosszabb időre, vagy meghatározatlan időre szól, rövidebb időtartamnál 0.75% a pénzügyi illeték, amely készpénzben fizetendő le. A szerződés ezenkívül egy ezrelék repülőbélyegilleték alá esik, amely bélyegben rovándó le. A szerződésre még 27 plusz 2 lej szokásos szerződési bélyeg alkalmazandó. — Törvény szerint csak a napló és a letárlókönyv bélyegköteles, a főkönyv és folyószámlakönyv nem. Per esetén a naplót is használhatja igazolásul. Amennyiben külön vezet pénztárkönyvet és külön könyvvel a hiteltételeket, tehát nem egyesíti a kettőt a naplóban, akkor mindkét könyv bélyegköteles. — Ha utazója „Aviz”-t ad az átvett fizetésekről, mivel ezek pénzfelvétele igazolásul szolgálhatnak, nyugtárbélyegkötelesek. — Ha a vevő által fizetett á conto-tételek a számlán igazoltatnak, pénzügyi bélyeg nem kell alkalmazni, mivel ez a pénzügyi hatóságok egy korábbi magyarizáló miniszteri rendeletre hivatkozva és a vonatkozó törvény értelmében, nem követelik. Mivel azonban a repülőalap ellenőrei ezt a törvényes intézkedést nem hajlandók akceptálni, a felesleges vexaturák elkerülése végett a repülőbélyeg a számlára rávezetett á conto fizetések után is rójjá le.

A II. negyedévi importautorizációs kérések beadását a kontingentálási hivatal úgy szabályozta, hogy legelőször (ápr. 1-15-ig) az új kvóta-megállapítási és régi kvóta-emelési kérések fogadhatnak el, illetve bírálhatnak el, azután (május 31-ig) a rendes kvóta-kérések fogadhatnak el és annak alapján a rendes kvóták adatnak ki, végül a rendes kvóták kiosztása után fennmaradó diszponibilitások alapján az u. n. suprakvóták, rendkívüli kvóták adatnak ki.

A cluji iparkamara közleménye. Az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy a cserélt börtönigazgatóság árlejtést tart a következő áruk szállítására: Kaki szövet, kanavász, zsákanyag, jutazsák, varrócéma, gomb, kapcsok, cernák, varrógép részére, faianca lapok fűrdők részére, festőanyag, naftalin szalamiák, dextrin, anilin alumínium sulfat, bórók, lószór, asztalos kellékek, csizmadia kellékek, kovács kellékek, szeg, kefe, smirglipapír, üvegpapír, szövő és varrógép kellékek. Az árlejtés 1937 május 5-én déli 12 órákor lesz, az ajánlatok érvényben maradnak 1937 május 1-től 1938 április 30-ig.

Egy új ipar fejlesztése, mely fontos a nemzeti védelem szempontjából. A kormány az ország védelmének érdekében egy lépéssel továbbment, amennyiben a törvényben lefektetett és ugy rádiókészülékekre, valamint rádiócsövekre vonatkozó privilégiumok engedélyezésével lehetővé tette a Philips R. T.-nak Bucesti, hogy az országban a rádió-ipar megalapítása azt jelenti, hogy belátható időn belül függetlenekké válunk a kül-

földdel szemben, ami az oly fontos rádióalkatrészek beszerzését illeti. A készülékeknek az országban történő gyártásuk bizonyára eredményezni fogja azt is, hogy a hallgatók száma, mely Európa más országaihoz viszonyítva százalékban még nagyon csekély, erősen emelkedni fog. Ez a tény felbecsülhetetlen jelentőséggel bír a mezőgazdaság, az iskolák és közgazdaság részére.

— Tisztujtás a Szináj-egyletben. E hó 4-én, vasárnap délután 4 órákor tartotta meg a cluji Talmud Thora Szináj tisztujtási választást. A tisztujtás eredménye a következőképpen alakult: Elnök Stern Hermann, gondnokok Kohn Mór és Klein Jeremiás, pénztáros Schwartzberger Mihály, ellenőr Weinstein Mór. Választmány: Weisz Gyula, Végő Márton, Guttman Márton, Goldstein Lajos, Léó Benjámin, Goldmann Béla, Salamon Izsák, Lévi Ignác, Marmorstein Jenő, Katz Salamon, Mandel Jenő, Fisch Samu, Wohl Sámuel.

Váltások meg a sékelt

a 40-ik jubiláris clonista világkongresszus választásaira!

Mindezt egy szövegben. Közben eszli a cipőtalpát, és a szináj fele. Fiataltint egy pörgetésében. — Amikor nyitja az Irigylet, a szináj számarvára nézve tölem segítség. — Majd a lányemre engem.

AZ IRIGYELT EMBER

Beszélgés a zsidó kisiparossal, aki ellen különböző numeruszokat akarnak megszavazni. Hogyan élünk?

Cluj, április 6. (Az Uj Kelet tud.) Az Irigyelt Embert kerestük fel, aki a nyakán, szívjá a széles néprétegek különböző visszaéléseit szokott elkövetni. Gyűmint: adócsalásokat, sikkasztásokat és seppeséseket, ezen felül rossz beszédkészséget, a népet, kommunista propagandát és esküdt ellensége. Nagyon gazdag. Hozzá tartozik ahhoz a bünszövetkezethez, amelyet neveznek és amely csapjait kiveti az egész világra, mint egy világalomra törekszik.

Az Irigyelt Ember nevét nem közöljük a nyilvánossággal, nevezük egyszerűen csak N. N. cipész-mester. Zsidó cipész-mester, zsidópárti, törődik az apró, ügyes, bajos dolgokkal, ami egy zsidó közösség életében előfordul. Értelmes cipész-mester, 48 éves, két gyermeke van és egész életében egyebet sem tett, minthogy reggeltől estig dolgozott.

Ő az Irigyelt Ember, aki ellen különböző numeruszokkal és egyéb dolgokkal próbálnak védekezni. Annnyira Irigyelt Ember hogy akarnak módosítani mert fél, hogy ha egyenlők maradnak a jogai, valami súlyos baj történik a világ egyensúlyával.

Meglátogattuk, nézzük meg, mi a véleménye a dolgokról, hogyan él, hány munkással dolgozik és a többi.

A műhely

Műhelyben vagyunk. Nemrégiben a város pontatott egy épületet, mert életveszélyesek tartotta. Az épület földszintje azonban még erősnek mutatkozott és ezért a város megengedte, hogy ebben a földszinti lakásban műhelyek maradhassanak. Ilyen műhelyben dolgozik N., az Irigyelt Ember. Műhelynek a plafonja vizes, mert a háznak fedelét már lebontották. Az udvaron nehezen lehet átjutni, holott már két napja nem esett. Ezek a helyeken a sár nagyon sokáig tudja tartani magát. Egyszóval itt, a tengernek pontosan a közepén, kis nedves tükörben ül a kaptafánál és dolgozik N. cipész-mester, az Irigyelt Ember.

Ketten dolgozunk a műhelyben — vallja — mert egyedül én nem tudnám fizetni. Egy villanyszerelő is itt dolgozik. Két kisiparos egy műhelyben. Ez általában szokásos dolog a városban, főleg a zsidók között. Így bírtuk a „nagy” házbért. Ketten fizetünk lej. Fejenként 300-at. Az is sok.

Hány munkással dolgozik most? — kérdeztük naivan, mert tudjuk, hogy N. cipész-mester valamikor uccára néző, szép üzlethelyiségben dolgozott és sok munkása volt.

Lefelé az elszegényedés lejtőjén

Egyedül — hangzik a válasz. — A szerencsés ur csodálkozik ugy-e, hogyan kerültem az uccai, tágas tüzlethelyiségből ide, ahol hárommagammal fizetek 600 lej házbért. Hát én az uton haladunk mi, zsidó kisiparosok. Előbb az üzlethelyiséget adtam fel, aztán eladtam egy gépet, aztán még egyet... most még itt volnék, egyetlen géppel és annyi munkám sincs, hogy egyedül elvégezhessem... Egyetlen gépem sincs pillanatnyilag itten. Mert ezért a műhelyért és a forgalomért fizetek az évi adót. Nagyrehezen legürölköttem és fennmaradt még — amit hetenként 200 lejes részében akartam —

Hogyan élek? Naponta keresek 20 lej-től 100 lejig, bruttó. Tessék ebből kiszámítani, hogy mi marad belőle, ha a házbért és az adót levonom. Van két lányom, iskolába jártak, most már nem. Az egyikük varrni tanul. Conisták. En is kimentem volna Palesztinába, de már nem vagyok abban a korban. Ott is bajok vannak most, az embert veszélyek fenyegetik, de abból a munkából, amit itt most végzek, sokkal könnyebben és nyelmesebben élnek meg ott. Majd a lányaim kijutnak és talán öreglegemre engem is kivisznek.

Akinek jobban megy

Mindezt egy szuszra mondja el az Irigyelt Ember. Közben darabokra tört ablaküveggel szeli a cipőtalpat, elviselhetetlen lármát csinál vele. Fiatal lány sürgeti a cipőt, amely mint egy pörgettyű, forog N. cipész-mester kezében.

Amikor nyitott tüzletem volt — folytatja az Irigyelt Ember — egy iskola és internátus számára is dolgoztam. Volt nem messze tőlem egy kis suszter, román nemzetiségű. En azóta ide jutottam a düllező házába, a másik pedig most épített házában lakik a Fántinele uccában. Hát így megy nekünk, zsidó kisiparosoknak.

Nehogy azt higgye, hogy egyedül vagyok. A Poalé Cedeck tagjainak 90% már csak a régi egzisztenciájának romjaiból él. Annnyit, amit most kérnek különböző jótékony szervezetektől, azt hiszem, ezelőtt tíz év alatt nem számolhattak össze. Most kérem, dolgozunk a Poalé Cionban, hát a tagok jórésze nem tud fizetni 10 lej tagdíjat. Adósok maradnak három-négy hónappal és aztán kimaradnak. A szervezetek nem tudnak házbért fizetni, ifjúsági csoportjainknak nincs helyisége, mert a szülők nem tudnak tagdíjat adni a gyermekeknek...

Kiközösíteni, de miből?

Rejtély, hogy miből élnek a zsidók, brága szerkesztő ur, tessék elhinni, rejtély... Itt Clujon a legtöbb zsidó kisiparos. Tessék

megnézni a statisztikában. Ahogy mi élünk!... És minden drágul... Nyomorgunk és aztán azt olvassuk az újságban, hogy...

Kiközösíteni, de miből? Vajon ezután már miből oennünk kiközösíteni? Kis színet. A lány megkapja a cipőt. N. cipész-mester beinkasszal 60 lejt. Aztán felcihelődik és így szól: — Menjünk, szerkesztő ur, elindulok pénzt szerezni mert ki kell váltanom a gépemet

Az Irigyelt Embert kilép a műhely ajtaján, ott áll az udvar sarában és aztán lassan elindul a széles, hűvös uccán, 1000 lejt kölcsönkérni ötheti egyenlő részletre... Barzilay István

Robbanás pusztított el egy öt-emeletes genfi bérházat

GENF, április 6. (Rador.) A Zur Linden ut egyik ötemeletes bérházát tegnap este eddig ismeretlen okokból történt robbanás pusztította el. Négy ember életét veszítette, hét súlyosan megsebesült.

Ujabb Genfi jelentés szerint a Zur Linden uccai ötemeletes épület robbanását egyik második emeleti lakó szobájában lévő rendkívül veszedelmes robbanóanyag okozta. Az illető lakó, egy fodrász, akinek üzlete rendkívül rosszul ment az utóbbi időben, talán öngyilkos akart lenni és ilyen módon végzett magával.

Capitol Mozdó Ma premier!

Intermezzó

Enekes, zenés kalandorfilm!

Főszereplők: TRESSI RUDOLPH, a Theater an der Wien dédelgetett primadonnája és ALBERT SCHÖNHALS.

Uj világhírű. Uj világhírű.

Ujra a zsidók beözönléséről beszélt Goga a nemzeti kereszténypárt vasárnapi gyűlésén

Megint a bricevai esettel hozakodott elő a nemzeti kereszténypárt elnöke

Bucuresti, április 6. (Az Uj Kelet tud.) Mint tegnap számunkban megírtuk, a nemzeti keresztény párt a Marna tereben gyűlést tartott, amelyen Goga Octavian szólt fel. A gyűlést kisebb csetepaté is tarkította, amelynek azonban a csendőrség hamar végetvetett.

A magyar kisebbség helyzete Romániában

Beszéde során Goga Octavian a kisebbségi kérdésre is kitért. A párt a kisebbségekkel becsületesen akar együtt dolgozni, — mondotta — de tiszteletben kell tartani, hogy mi vagyunk az uralkodó nép és mi teremtettük meg az országot. A magyar kisebbség sorsát az őszinteség fogja meghatározni, amellyel az állami életbe akar beilleszkedni. A magyarok vegyék tudomásul, hogy Budapest semmi jót nem hozhat számukra.

Bethlen gróf felhívására azt válaszolom, hogy a nagy kérdéseket őszintén kell felülvizsgálni. Nem ellenzzük a magyarokkal való őszinte békét. De tartásuk tisztelet-

ben határainkat, amelyeket vérünkkel építettünk és amelyeket vérünkkel fogunk megvédeni. Béke csak akkor lesz, ha Budapest ünnepélyesen, határozottan és véglegesen el fogja ismerni Románia határait.

A zsidókérdés és Cuza

Ezenkívül a zsidókérdés is létezik, — mondotta Goga. Cuza ötven éven keresztül ujjal mutatott rá erre a veszedelemre. Kétségtelen, hogy az ő érdeme volt a zsidó vesztés feltárása és a nemzet hálája most nyilatkozik meg irányában. A zsidókérdés az országban rendkívül súlyosbodott. A legfontosabb kisebbségi kérdés lett az országunknak. Országunk kaliforniai hírneve ránk zudította a zsidókat. Ha valaki előadást tartana arról, hogyan nőtt nálunk a 19. század elejétől a zsidók száma, az emberek elborzadnának.

Hitler sajnálkozása

A világháborúig a kis Románia meg tudta védeni érdekeit. Amit tőlünk Berlin követelt, azt egyénileg adták meg a zsidók. A háboru alatt Bruszilov vezetésével a gali-

Frissítő borotválkozást biztosít a borotva krém IBBS

ciai zsidó lakosság ellepte Transzilvániát. Az orosz-lengyel háboru alatt a zsidók tömegesen jöttek Basarabiába. Azokat, akik 1919-ben az ország határain belül tartózkodtak, állampolgárrá tettük. A zsidók utolsó hulláma Németországból jött. Alkalmam volt ismertetni Hitler előtt ezt a tragikus helyzetet, ő így válaszolt: — Sajnálom, hogy a zsidók az önk országába mentek, de örvendek, hogy megszabadultam tőlük.

A zsidók gyűlölködése

A nemzeti kereszténypárt sohasem alkalmazott erőszakot, annak ellenére, hogy a zsidók lelkiükben mély gyűlöletet éreznek iránta. A cernauti kongresszus alkalmával a bricevai eset volt ékesen szóló bizonyíték a zsidók gyűlölködése mellett. Alexandru Damiant vasrudakkal verték agyon a zsidók Cuza és én is igyekeztem lecsillapítani a dolgokat. Csak egy ujjunkat kellett volna felemelni és Cernautiba ötven ezer ember tört volna be, hogy megbosszulják Damiant. De hallgattunk, magukhoz hívtuk fajtábeliét és azt mondtuk nekik, hogy ne szóljatok egy szót sem, ne tegyetek egyetlen fenyegető gesztust. Lelkünk a szomorúság marcangolta. Másnap eltemettük Damiant. Elküldtük delegátusainkat, hogy vegyenek részt a temetésen, három kilométerre Bricevától. Önként adódik a kérdés: mi történt volna, ha nem parancsoltunk volna nyugalmat az emberekre? Mi nem akarunk vihart kelteni és a vihar hátán lovagolni. Ezért mondtam el ezt az esetet, mert rá akartam mutatni, hogy mi békések vagyunk. Azt akarjuk, a külföld tudja rólunk, hogy a rend emberrel vagyunk.

Néhány nap mulva Cuza-t az egész nemzet ünnepelni fogja. De mi Cuza a zsidók számára?

Bolond!

Mik azok a politikusok a számukra, akik valamit tenni akarnak ebben az országban? Mi, az összes becsületesek, szelthámok vagyunk a számukra. Végül hangsúlyozta Goga, hogy csak nemzeti szellemű kormány tudja biztosítani Románia békéjét.

Elbocsátotta az Astra vagongyár új igazgatósága a vállalat összes tisztviselőit

Arad, április 6. (Az Uj Kelet tud.) Az aradi Astra-gyár irodáiban dolgozó tizenhét kisebbségi tisztviselőnek a gyár új igazgatósága néhány héttel ezelőtt, mikor a gyár vezetését átvette, felmondott. Az igazgatóság ugyanekkor felmondott azonban a vállalat összes munkásainak is, akiknek felmondását később — mint megírtuk — visszavonta. A tizenhét tisztviselő, miután formális felmondó levelet az igazgatóságtól nem kapott, nem tudta milyen álláspontra helyezkedjen a felmondással szemben. Április elsején, mikor az új igazgatóság átvette a hivatalok tényleges vezetését, az összes tisztviselőket nyilatkozatot írtatott alá, amelyben ezeknek köteleznie kellett magukat, hogy a gyár által megszabott munka- és fizetési feltételeket elfogadják. A tizenhét kisebbségi tisztviselő, akik ugyan felvették április havi fizetésüket, nem kaptak ilyen nyilatkozatot aláírás végett.

Ma délelőtt a tizenhét tisztviselővel a gyár igazgatója közölte, hogy nem reflektálnak már április hónapra sem munkásságukra. A kisebbségi tisztviselők, akik felmondó levelet most sem kaptak még, izgatottan várják, hogy a gyár milyen határozatot hozott fizetési felmondási idejükre vonatkozólag.

APRILIS 12-ÉN AZ UJ IPARKAMARABAN a

GOLDMARK-QUARTETT

bemutató hangversenye

Fejér Friedmann
dr. Holló Eichner

Richter—Mozart—Beethoven

Jegyek: Piafa Unirii kioszkban. Tel.: 14-97.
Goldmark tagok 10 százalékos jegykedvezményben részesülnek.

SPORT

A román kísérleti válogatott ma edző-mérkőzést játszik a budapesti Phöbus-szal

BUCURESTI, április 6. (Az Uj Kelet tud.) Az április 18-án Bucurestiben eldöntésre kerülő Csehszlovákia-Románia Benes-kupa válogatott mérkőzésre való előkészületként a román kísérleti válogatott csapat ma, szerdán edzőmérkőzést játszik. Ellenfele a budapesti Phöbus csapata. A válogatóbizottság a Phöbus ellen a következő kísérleti válogatott csapatot állította össze:

Dávid CAO, Felecan I Victoria—Albu Venus, Vintila Rapid—Juhász CAO—Demetrovics Chinezul, Bindea Ripensia—Sepi Venus—Cociuban Victoria—Bodola CAO — Capusan Victoria.

A válogatóbizottság ezen kívül elhatározta még, hogy a mérkőzés folyamán több játékost fog kipróbálni a különböző helyeken. A végleges csapatot a mai mérkőzés tanulságai alapján állítják össze.

Románia a magyar bajnokság harmadik helyezettjével kerüli össze a Közép-Európa Kupában

Bucurestiben lesz az első mérkőzés — Jugoszlávia az első fordulón az olasz bajnokság harmadik helyezettjével játszik Olaszországban

Cluj, április 6. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap számunkban, anyagtorlódás miatt, csak röviden jelenthettük, hogy a budapesti KK konferencián Romániát és Jugoszláviát egy-egy csapattal felvették a Közép-Európa Kupa küzdelembe. Hogy a kupa alapítók mennyire azon voltak, hogy a két nemzetet felvegyék, bizonyítja, hogy a mezőny létszámát nem emelték, hanem az alapítók az eddigi négy helyett csak hárommal vesznek részt a küzdelemben. Az új beosztás a következő:

Magyarország és Csehszlovákia három-három csapattal, a bajnokság első három helyezettjével, Olaszország és Ausztria két-két csapattal, a bajnokság két első helyezettjével és a kupagyőztesével. Svájc két csapattal: a bajnokság első helyezettje, második résztvevő a bajnokság 2. és 3. helyezettje közötti selejtező győztese. Románia és Jugoszlávia egy-egy csapattal, még pedig a bajnokkal.

Az első forduló június 13—20, a második forduló július 4—11, a harmadik forduló július 18—25, a döntő augusztus 1. és 8. napján kerül lejátszásra.

Románia bajnoksapata a magyar harmadikkal, tehát valószínűleg az Újpesttel játszik és mert pályaválasztó, az első mérkőzés Bucurestiben lesz.

A kupabizottság új tisztikara: Elnök Fischer magyar, alelnök Pietr cseh, pénztáros Coppola olasz, ellenőr Kenyeres magyar, tagok Elchet svájci és Geró osztrák.

Meisl Hugó örökét a főtitkári tisztségben egyelőre nem töltik be. Erről a kérdésről csak a május 2-i innsbrucki kupabizottsági ülés fog dönteni. Bár az olasz és osztrák megbízottak sokat tárgyaltak, ugyancsak elhalasztották a döntést a svéd Olsson bíró levonulása miatt botrányos körülmények között félbeszakadt Európa Kupa mérkőzés ügyében is.

Budapesten egyébként úgy döntöttek, hogy miután a labdarugó világbajnokság miatt a nemzetközi műsor túlszűkült, az Európa Kupa lejátszásának határidejét 1939. végéig hosszabbítják meg. Az olasz szövetségnek ezer sillinget (kb. 30 ezer lejt) utaltak ki, hogy megvásárolja az Európa Kupát, melyet első ízben az olaszok nyertek meg véglegesen.

Izgalmas küzdelmeket eredményezett a Jósika és Jubiláris kupa törverseny

Cluj, április 6. (Az Uj Kelet tud.) Mint arról tegnap már hírt adtunk, szombat-vasárnap bonyolította le a CAC immár hagyományossá vált serlegmérkőzéseinek első két számát, a szeniorok négyes törccsapatai számára kiírt Jósika-kupáért és a junior (országos szinten versenyen még helyezetlen) törzők pontversenyére kitzűtött Jubiláris-serleg versenyét.

A Jósika-kupa a Haggibbor 9:7 arányú biztos győzelmét eredményezte. Az arány nem hiú kifejezője az erőviszonyoknak. 10:6 megfélemlítő lett volna, mert Altmann Hintz II elleni asszóját csak a zsüri „közreműködésével” vezette el. Ugyanis a versenybíróval ismét baj volt. Ez már majdnem olyan tradicionális, mint maga a verseny. Kénytelenek vagyunk megállapítani, hogy a kezdeményező éppen az Altmann—Hintz II asszójánál a CAC egyik (volt országos bajnok) tagja volt. Persze, a Haggibbor zsüritagjai így keztek azután „egalizálni”. Különböző mindkét

csapat tartalékosan állt ki a plansra. A Haggibbor nélkülözötte a távollevő Erős Csibit, a CAC Szentkirályit. Hátrányban tehát inkább a Haggibbor lehetett. Egyébként a Haggibbor csapatában Herczeg ezuttal a megszokott jó volt, tempóakciót sorra vitte be. Altmann, az ország legjobb kardvívója általános és sokoldalú vívóerejével tőben is érvényesülnek. Weisz nem elég nyugodt, megfelelő tréningje sem volt, de Spitzerrel együtt kitett magáért. Spitzer ökonomikusabb súlyelosztás és alapos edzés után ismét a legjobbak között lehet.

A Jubiláris-serleg 16 résztvevője közül mind az öt haggibborista döntőbe került. Altmann veretlenül lett első. Különböző kétszer is revánsot vett Hintz II felett. Sajnos, Altmann mellett csak beteges és tréning nélküli kiálló Erős I tudott pontot szerezni. (Csak az első ötöt pontozzák 10—7—4—2—1 arányban). Holtversenybe került Hintz II-vel és Mezeivel s habár előzőleg mindkettőt legyőzte, a megismételt asszóban már nem futotta erejéből. Mózes II, a vívószakosztály lelkes vezetője, átgondoltan vívott, de rutinhiányát nem tudta pótolni. Sándor még fiatal, szorgalommal és nyugalommal jó vívó lehet belőle, hasonlóan Nussbächerből is, akiknek jó tempóérzéke van.

A zsűriben elsőnap Zádor, Deheleanu szokott autoritásával és Szele jól működtek, a juniorverseny zsűrielnöki tisztét Weisz és Szele is megfelelően látta el. (s)

Uj tisztikart választott a sportszövetségek uniója. Bucurestiből jelentik: Az UFSR, a romániai sportszövetségek uniója legutóbbi ülésén új vezetőséget választott. Elnök: Pla-

gino, alelnökök: Jacobovici tábornok és G. Caracostea, titkár Savu Mihai, pénztáros C. Zahirnic, tagok: Cantunari, Lupascu ezredes és Neagu Boerescu.

A ROMÁN KUPA APRILIS 25-I FORDULÓJÁN ismeretesen Clujon két mérkőzés szerepel a programon. A két clujai egyület, Universitatea és Victoria megállapították a programot. Eszerint az első mérkőzés Universitatea—Victoria Constanța, a második Victoria Cluj—Crisana.

Román versenyzők a munkás olimpián. Párizsból jelentik: Az idei munkás olimpiát július 25-i kezdettel Antwerpenben rendezik. A munkás olimpián ezidén Románia munkás-sportja is résztvesz, labdarugócsapattal, birkózókkal, de valószínűleg női kézilabdacsapattal is, amelyet Cernauti adna. Az idei munkás olimpia érdekessége lesz egyébként, hogy ezuttal is résztvesznek az orosz szovjet versenyzők, akik az összes sportágakban igen komoly előrehaladást értek el és a tavalyi párizsi munkás olimpián is a legtöbb számot megnyerték.

Blum Zoltán, a Ferencváros szabadságon levő edzője, Oradeara megerkezett és átvette a CAO edzői teendőit. A Crisana elleni mérkőzésre már ő készítette elő az oradeai zöld-fehér együttest.

A magyar labdarugóbajnokságban a vasárnapi Hungária—Ferencváros derbi után az élcsoport állása a következő: 1. Hungária 30 ponttal, 2. Ferencváros 30, 3. Phöbus 29, 4. Újpest 29 ponttal. A Hungária és Újpest azonban egy mérkőzéssel kevesebbet játszottak.

A NEMZETI BAJNOKSÁG VASÁRNAPI PROGRAMJA

Clujon Universitatea—CAO.
Bucurestiben Venus—Victoria.
Timisoaran FC Rapid—Ripensia.
Aradon AMEFA—Gloria.
Oradean Crisana—Chinezul.
Bucurestiben Juventus—Unirea Tricolor.

SZÍNHÁZ-FILM

Szerdán és csütörtökön: Hulló falevel Úrmössy Magdával

A színház kitünő vendégprimadonnája, Úrmössy Magda szerdán és csütörtökön este folytatja vendég szereplését nálunk, amikor a Hulló falevel című óriási sikert aratott új

Zerkovitz revüoperett primadonna szerepét énekl. Péntektől kezdve pedig a Schreiber, Jenei, Kóbor trió zenés operettjében, a Házaság mutyiban című udjodásban lép fel.

Pénteken: Házaság mutyiban ösbemutató

Jenei, Kóbor, Schreiber új operettjének bemutatója

Szerzőváltás lesz pénteken este színházunkban. Jenei János és Schreiber Alajos, a színház két fiatal és tehetséges tagja Kóbor László író társaságában eredeti, ötletes, kitünő zenéjű operettet írt. S az ő operettjüket mutatja be pénteken este színházunk igen gondos, ambiciózus előkészületek után.

Nem sablonos átlag operett a Házaság mutyiban, hanem épkézláb szövegi, pattogó és melodikus zenéjű darab, amelynek bemutatója iránt máris számos magyar szingazgató érdeklődik s bizonyos, hogy a helyi elmaradhatatlan siker után rövidesen Budapesten is színpadra kerül a Házaság mutyiban.

A Házaság mutyiban-ról a következőket kell tudni: Az énekes primadonna szerepét a színház kitünő vendégprimadonnája, Úrmössy Magda alakítja, aki mostani vendég szereplése folyamán kétségtelen bizonyítékát adta annak, hogy egy játékban, énekekben, mint táncban a legmagasabb színvonal mozog s toaletti egyene-

sen szenzációszámba mennek.

Külön attrakciója lesz az előadásnak a primadonna hűgának, Úrmössy Juditnak egy táncbetéte a szerzőnek egyenesen ehhez a számhoz írt kitünő zenéjére. A kis Úrmössy Judit egyébként Pesten a leghiresebb táncmesternél, Trojanoffnál tanult s ugy mestere, mint azok, akik már látták táncolni, igen komoly jövőt jósolnak neki.

Úrmössy Juditól kívül természetesen Báza Éva és Tebán János is táncolnak az operettben.

Az operettet Gróf László rendezi, a szerző vezényli és főszerzőit Úrmössy Magdán kívül Sándor Stefi, Stefanidesz II, Báza Éva, Wojticzky Elvira, Miklóssy Margit, Czoppán Flóri, Beness Ilona, Jenei János, Tompa Sándor, Fülöp Sándor, Csóka József és Tebán János alakítják.

A Házaság mutyiban 3 felvonásból, 7 képből áll s forgószínpadon kerül bemutatásra.

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Szerda fél 9: Hulló falevel. (Úrmössy Magda vendégfelléptével.)
Csütörtök fél 9: Hulló falevel. (Úrmössy Magda vendégfelléptével: a játékciklusban utoljára.)
Péntek fél 9: Házaság mutyiban. (Jenei János, Kóbor László és Schreiber Alajos eredeti operettjének ösbemutatója. Rendező Gróf László. Főszerzők: Úrmössy Magda, Sándor Stefi, Stefanidesz II, Miklóssy Margit, Czoppán Flóri, Báza Éva, Wojticzky Elvira, Jenei János, Tompa Sándor, Fülöp Sándor, Csóka József és Tebán János. Premierbérlet 28. szám.)
Szombat 9: Házaság mutyiban. (Rendes bérlet.)
Vasárnap d. e. 11: Tatárjárás. (Hetényi

Elemér és a studio növendékeinek előadása, olcsó helyárral.)
Vasárnap d. u. 3: Meseáruház. (A játékciklusban utoljára. Olcsó helyárral.)
Vasárnap d. u. 6: Házaság mutyiban. (Harmadszor. Az operettegyüttes bucsuja, turnéja előtt.)
Vasárnap este 9: Özönvíz előtt. (Nagy István életképe 3 felvonásban. A Szépművészet és a színház drámapályázatán kitüntetett színmű ösbemutatója. Fényes Alice, Báza Éva, Kőszegi Margit, Czoppán Flóri, Felszeghy Mária, Tompa Sándor, Borovszky Oszkár, Nagy István, Csóka József és főszerzőkben. Rendező: Tóth Elek. Premierbérlet 29.)
Hétfő fél 9: Özönvíz előtt. (Rendes bérlet. A társulat bucsuja turnéja előtt.)

ROMÁN OPERA MŰSORA
Szerda, április 7: Aida. (Fallada szopránna)

ROYAL MOZGO MŰSORA:
Ma: Kacagó tavasz és Micky Mauss műsor. Gyermekeknek olcsó jegyek, előadás kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.

EDISON MOZGO MŰSORA:
2 film — 2 meglepetés román és magyar film iratokkal: I. Világot jelentő deszkák Szőke Szakáll, Otto Walburg, Marie L. seff. II. Kínai máglya. Izgalmas kalandozó film. Pat O'Brien, Josefina Hutschins. Helyárak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6, 9 órakor.

MUNKAS MOZGO MŰSORA:
Szerdán dupla műsor: I. Mikor egy asszony szeret. Az évad legszenzációsabb társadalmi drámája. Fősz.: Norma Scherer, Robert Montgomery. II. A koldusgrófné. Zenés operett. Fősz.: Dolly Haas és Ade Schandrock. Mindkét film román és magyar feliratokkal.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak egy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Nagy, világos, parkettes, erkélyes szék központban, igen elegánsan butorozva (szék leg üresen is) kiadó. Klein, Str. Barițiu 18

Héber, német oktatásra keresek tanítványokat. Kérem b. címét „Házitanító” jellegű kiadóra.

Egy sülyesztő varrógép eladó. Cím a hirdetésben.

Keresünk női divatszakkönyvet teljesen álló kiszolgálót. Ajánlatokat eddigi működésével Molnár Testvérek R. T. Targu-Mures kiadók.

Házitanító sürgősen kerestek 6 éves gyermek mellé vidékre. 15—17 éves, német és héberül tudó ifjak irjanak, fizetési igényt megjelölésével M. Marcovici, Cuceu, p. Jibou.

Elegáns hölgyek csak elsőrendű szalonban dolgoztak! Saját érdekekben keressék Czinczárné és Fülöp ujonnan átszervezett francia és angol női divatszalonját. Str. Barițiu 2. I. em. (Calea Victoriei sarok.)

Alkalmazunk serény, tiszta, jobb zsidó leányt koszt és fizetéssel azonnalra „Pardess” bodegába, Piața Mihai Viteazul 1.

Intelligens zsidó Fräulein, perfekt német két fiu mellé kerestek. Fényképes ajánlatok Mandula Bébi-áruház Brasov, Str. Voivodul Mihai címre küldendők.

מלמד מים פראקציען אונטערריכט גיט חומש מלמד די רעדעצאין. בריעף אונטער שיפרע. מלמד.

דיא ארטה, תלמוד תורה אדארעהי ווכט פיר יעדע ש פרייהייטען מלמד דרדיק חויש גיט. וואלט 1500 לעי טעג-קאסטע. ווכט אויך ספר-ווארע צוא קויפען ארעסטע: Emanuel Roth, Odorheiu, Bul. Reg. Ferd. 144

בחר ייש וויד געווכט דער אנפונגער וונד-קאנדידעט מיט גוטע ערפאלגע אונטערריכט-קאנן ארעסטע: Rabin Krausz, Diciosanmartin.

דיא פראקציען סאלאנטע ווכט איינען יאנגען אלץ שרייב וואס היר וואנען וויד אויך ער פון מיטענען מלמד אינט-שענען וויד ניט-שענען.

Briszk, Primrabin ort. Salonta, (J. Bihor) Egyetemet végzett, 34 éves, nőtlen kereskedő mérföldmillió lej vagyonnal keres hozzá illő nőt megfelelő hozománnyal. Bővebbet Mirea házasságközvetítő iroda Cluj, Str. Mărechal Foch 25.

Kiadó modern 2 szoba konyha, elő- és fülkés dőszoba Str. Barițiu 28/a.

Női és férfi fehérműmivarást, teljes keletgyék készítését a legszebb kivitelben olcsó vállalom. Str. Leg. Ardeleana 5.

Ujabb zavar egyetemen. Varsó megnyitása alkalmozták. A nácikaszó bombákat tanterembe, hogy megakadályozzák. távolították az egészes, hogy a hatiskolákat.

Frankfurtban kutatók politikai Frankfurtban ma nek tárgyalása, az mindannyian a becsaságának tagjai, kenettségét fejtették ki.

Pekingben agabbitszeret használat kínait, akiről bitószereit éteket, maran agyonlőttek, atták őket a város agymennyiségű ek el.

felülmulhatatlan met és kitartást diéta — sem fiz Bärki karcsu, ha rendszeresen Kissingen table amely az elh legártatlanabb a Kissingen fog kisingeni termé ártalmatlan anya ajánlatosabbak fogyókúrára. N fogyást, amely vezéstre, hanem észrevétlenül táv Kövesse pontosan

OXBE KISSI

OXBE KISSI

OXBE KISSI

OXBE KISSI

OXBE KISSI

OXBE KISSI

OXBE KISSI

OXBE KISSI

OXBE KISSI

OXBE KISSI

OXBE KISSI

OXBE KISSI

HIREK

Nácik gyújtották fel a newyorki Westend-zsinagógát?

Peszachi istentisztelet után tűz ütött ki a nagy zsidó templomban, amelynek berendezése teljesen epusztult

Newyork, április 6. Peszachi második napján, a reggeli istentisztelet után tűz ütött ki a newyorki Westend-Synagógában. A tűz, amely elpusztította az épület belsejét, a frigiditást és a tóratekereseket is megsemmisítette. A kár 200 ezer dollár. Kindermann templomszolga is majdnem áldozata lett a tüznek. Elmondotta, hogy már éjjel után észre vett tűzhelyet, amelyeket azonban sikerült eloltania. Ebből arra következtettek, hogy gyújtogatás történt. Azt hiszik, hogy a gyújtogatók nácik voltak, annál is inkább, mivel nemrég kampókeresztekkel mázolták tele a zsinagóga közelében lévő Rodeth Sholem imaházat. Huszonöt detektiv megkezdte a nyomozást a gyújtogatás ügyében. Kindermann templomszolga, akit ugyancsak a gyújtogatásban való részvétel gyanúsítanak, letartóztatták. Kindermann németországi bevándorló, aki 24 éve áll a zsinagóga szolgálatában.

Rövid hírek mindenünne. Olaszország dublini főkonzulátusát nagykövetségi rangra emelték. A Daily Telegraph szerint a népus nem fog személyesen ellátogatni Genfba a Népszövetség legközelebbi ülészaka alkalmával, hanem delegációval képviselteti magát. A Galup-hegyekben (Uj-Mexikó) repülőgépek maradványaira találtak. Valószínű, hogy a mult szombaton 8 utasával együtt eltűnt utasszállító gépről van szó. A glasgowi hajógyárak 7000 ifjummunkása sztrájkba lépett. Az angol kormány meghívottak között szerepel a munkásszövetség négy képviselője is.

Aki friss és munkaképes akar lenni és el akarja kerülni, hogy kemény legyen a székke, emésztése meg legyen zavarva, folyton fájjon a feje és a bőre tele legyen mindenféle pattanásokkal, az igyék hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet. Az orvosok ajánlják.

A valea lu mihal-i hitközség tisztújító közgyűlése. Folyó hó 4-én tartotta meg tisztújító közgyűlést a valea lu mihal-i hitközség, amely a következő vezetőséget választotta meg: elnök Feldmann Károly, alelnök Hoffmann Kálmán, pénztárnok Glück Lajos, gondnok Rappaport Gyula, elnök Friedmann Márton. A választmány tagjai: Grünfeld Béla, Weisz Sándor, Roth D. Beck J., Braunstein I., Friedler S., Weisz H. Lőrincz H., Fisch S., Friedländer M.

„Házasság mutyiban“. Pénteken este eredeti bemutatója lesz a Davila Színház. Három tehetség: Kóbor László, a pomgás humorista, Schreiber Alajos, a kintünő karnagy és Jenei János, az izés, kedves bonviván összeállítottak és „mutyiban“ operettet költöttek, írta, zenésítették. Címe: „Házasság mutyiban“, ami bizonyára gyöngéd célzás a darab alkotóinak „házasságára“. Ketten közülük, Schreiber és Jenei, többet fognak nyújtani a szerzőségéért; ok a darab előadása körül is tevékenykednek. Az egyik dirigál, a másik a főszerepet játssza. A legnehezebb szerep azonban mégis Kóbor Lászlóé lesz, aki klakkban-frakkban —drukkolni fog. Az ujdonság sikere érdekében valóságos versengés folyik a színházban. Gróf László rendezői ötleteit dusan érvényesíti a darabban. Urmósy Magda szorgalmasan tanul, hogy énekével brillirozhasson, Stefanidesz III. bűbajos humora és kicsapongó temperamentuma nagy teremtést kapott a friss útemű darabban. Miklóssy Margit, Tompa Sándor és Csóka József fogják reprezentálni a komikumot; Tebán János, Fülöp Sándor, Sándor Stefi, Wojtitzky Elvira és Báza Eva új tánc-kreációkat fognak bemutatni, Czoppán Flóri komikai tehetségében újra gyönyörködhetik a közönség. Az utolsó operett-bemutatóra a humor és jókedv jegyében készülődnek. A jókedv jót jelent. Az álmoskönyv szerint jónyereményt. Amit a közönségnek és a három „mutyistának“ egyaránt szívből kívánunk.

Aida új szereplő bemutatkozásával. Ma este a helybeli operaházban új Aida mutatkozik be a közönségnek. Vergi Pallada kisasszony fogja énekelni a címszerepet, aki nek ez lesz első színpadi szereplése. Egyes szakvélemények szerint Aida ma esti megismerősítőjének olyan hangja van, amellyel pár éven belül minden bizonyosan nemzetközi híresség lesz belőle. Partnere Radames szerepében Octav Arbore lesz. Arbore ma esti szereplésének az az érdekessége, hogy nemrégben a bínni operaház vendége volt és ez alkalommal is Radamest énekelte, de Aida nem kisebb személyiség volt, mint Anna Roselle—Gyenge Anna a világhírű szoprán énekesnő. A bínni lapok igen melegen írják erről az előadásról és Anna Roselle mellett ugy emlegetik Arboret, mint egy kiváló nemzetközi tenoristát, aki nagyszerű partnere volt Gyenge Annának.

Öngyilkosságot kísérelt meg egy fiatal cluji asszony. Friedmann Leoné 25 éves Dubálarilor ucca 13. szám alatt lakó cluji asszony ma délelőtti öngyilkossági szándékból marólugot ivott. Az asszonynak rövidesen észrevették a tettét és a mentőket hívták ki a helyszínre, akik gyomormosást alkalmaztak, majd az asszonyt a Zsidóórházba szállították, ahol kezelésnek vetették alá. Az asszonyt tettének oka felől még nem lehetett kihallgani, de tettét valószínűleg családi egyenlenség miatt követte el.

Visszaérkezett Párizsba a kereskedelmi tárgyalások vezetésével megbízott német delegáció. Párizsból jelentik: A Franciaország-gal folytatandó kereskedelmi tárgyalások vezetésével megbízott német delegáció a husvét ünnepek alatt tartott megszakítás után visszaérkezett Párizsba és érintkezésbe lépett a francia bizottság tagjaival.

A CLUJI ZSIDÓK ÉS A SÉKELAK-CIO. Mint mindenütt, ahol a zsidók élnek, Clujon is megindult a sékelakció. A zsidó ifjúsági csoportok tagjai sora járják a zsidó házakat és a sékel megváltását kérik minden felnőtt zsidó férfitől és nőtől. Önkéntes szolgálatot teljesítenek a zsidó fiatalok szolgálatában, amikor elemi népi kötelesség teljesítésére hívnak fel minden öntudatos zsidót a sékel megváltása által. Hisszük, hogy minden cluji zsidó megérti és átérzi, mit jelent ma a zsidó szolidaritás, amelynek lelegeleveníbb szimbóluma a sékel a mit jelent ma ez a szimbólum a cionista mozgalom számára abban a harcban, amelyet a zsidó Palesztina jövőjéért folytat. Hisszük, hogy minden cluji zsidó azzal a szeretettel és kötelességérzettel fogadja a sékel megváltására szóló felhívást, amelyre a zsidó nép mai helyzete kötelez minden zsidót, bárhol is él és bármilyen is legyen egyéni helyzete. Minden zsidó férfi és nő váltsa meg a sékelt!

Tíztagu cigánytolvajbandát fogott el a rendőrség. A rendőrség büntülő osztálya dr Drágiciu rendőrigazgató vezetésével régebb óta folytatott nyomozás eredményeképpen tíztagu, cigányokból álló tolvajbandának nyomára jutott, akiket sikerült az éjjel letartóztatnia. A bandának három nőtagja is van. A tolvajok lakásán rengeteg női ruhaneműt, ágyneműt, román nemzeti ruhákat, stb. találtak, amikről még nem tudták megállapítani honnan származnak. A rendőrség kéri mindazokat, akikről az utóbbi időkben hasonló cikkeket elloptak volna, jelentkezzenek a rendőrségen ezek átvétele végett.

RÁDIO MŰSOR

- Szerda, április 7.
Bucuresti. 6.50: Torna, vidám zene, szak-előadás, orvosi tanácsadó, hírek. 13: Hírek. 13.10: Hanglemek. 18: Lemezek. 19.10: Táncczene. 19.20: Radulescu énekgyes. 20.45: Táncczene. 22.45: Rádiózenekar.
Budapest I. 7.45: Torna, hanglemek, étrend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13.05: Hanglemek. 13.30: Hírek. 14.30: Rádió szalonzene. 15.40: Hírek. 17.15: Diákféltóra. 17.45: Hírek. 18: Négykezes zongoraszámok. 18.30: Előadás. 19: Ének. 19.30: Előadás. 21: Hangverseny. 22: Hírek. 23.15: Hanglemek. 24: Hírek francia és oiasz nyelven. 24.10: Jazz zene. 1.05: Hírek.
Budapest II. 20: Olasz nyelvoktatás. 20.35: Cigányzene. 21.10: Előadás, hírek. 22: Táncczene.
Bécs. 8.10: Lemezek. 13: Könyvzene. 18.15: Ének. 20: Hangverseny. 23.20: Schrammelzene.
Varsó. 7.50: Lemezek. 13.03: Katonazene. 16.15: Vegyes lemezek. 17.30: Szalonzene. 18.15: Hegedű és ének. 20.45: Hangverseny. 22: Chopin hangverseny. 24: Táncczene.

Leopills advertisement with handwritten text 'A karcsonvonal modern!' and 'Székrekedés és emésztési zavar kellemetlen...'

Goldmark-quartett kamara-estje advertisement with details about the quartet and their repertoire.

Advertisement for a radio program or performance, mentioning 'Aida új szereplő bemutatkozásával'.

Advertisement for a radio program or performance, mentioning 'Aida új szereplő bemutatkozásával'.

Advertisement for a radio program or performance, mentioning 'Aida új szereplő bemutatkozásával'.

Advertisement for a radio program or performance, mentioning 'Aida új szereplő bemutatkozásával'.

Advertisement for a radio program or performance, mentioning 'Aida új szereplő bemutatkozásával'.

Bucuresti kereskedő, ipari képviselőket vállal advertisement with details about the company and its services.

Vertical text on the far left edge of the page, including names and dates.

Large advertisement for 'Kissingen tabletták' (Kissingen tablets) with an image of the product and detailed text about its benefits for various ailments.

Advertisement for 'OXBERGER KISSINGEN' featuring a large image of a bottle and text describing the product's effectiveness.

UJ KELET Legújabb hírek

A belga kormányt felmentik a locarnói paktum kötelezettségei alól

Brüsszel, április 6. (Rador.) E hét végén a francia és angol kormányok valószínűleg egyforma jegyzékeket fognak a belga kormányhoz intézni, amelyben felmentik azon kötelezettségei alól, amiket Németországgal szemben a locarnói paktum megszegését követően 1936 március 19-én és április 1-én vállalt. Ezen jegyzékek által Belgium nemzetközi kötelezettségei bele fognak illeszkedni a belga külpolitika új irányelveibe. Párizs és London azonban fenntartják azt a biztosítékot, amit adtak. anélkül, hogy Belgiától viszonzást kérnének.

A Daily Telegraph foglalkozva az angol és francia kormányok azon szándékával, hogy megbízzák van Zeeland belga miniszterelnököt a vámtétel nemzetközi leszállításának lehetőségeivel, arra inti olvasóit, ne tápláljanak túlzott reményeket. Egyelőre nem lehet szó gazdasági fegyverszünetről, amíg a politikai-biztonság nincs megteremtve. A Morning Post megjegyzi, hogy egyelőre nincs szó arról, hogy nemzetközi gazdasági konferencia hívassék egybe. A Daily Mail szerint egy belga gazdasági szakértő fog rövidesen felkeresni több államot, hogy azután jelentést tegyen van Zeelandnak.

London, április 6. (Rador.) Az utolsó parlamenti ülészak, amelynek során Baldwin meg miniszterelnök lesz, ma nyílt meg. Ez az utolsó ülészak Neville Chamberlainnak, mint pénzügyminiszternek, mert azután miniszterelnökké nevezik ki. Az ülészak május 7-én szünetel, majd május 10-én folytatódik a koronázási ünnepségekre.

Sulyos verdiktet hoztak az esküdtek a bucaresti gyújtogatók ügyében

Bucaresti, április 6. (Az Uj Kelet tud.) A hétfőről kedde virradó éjszaka huszonhárom napi tárgyalás után hozta meg verdiktjét a fővárosi esküdtszék Solomon Comisioneru és társainak nagy port felvert gyújtogatási perében. Comisioneru és társai ellen az volt a vád, hogy a Gordiana szöveggyárat három hordó benzin segítségével felgyújtották, miután előzetesen megállapodtak maguk között abban, hogyan fogják elosztani a biztosító társaságtól járó jelentős kártérítést. A tárgyalás bővelkedett izgalmas momentumokban és azt különösképpen a jobboldali sajtó kísérte nagy figyelemmel, mert az egyes zsidó vádlottakon keresztül kitűnő alkalom volt számukra eszeveszett antiszemita propagandát kifejteni. Az esküdtek mind a 81 kérdésre igenlő választ adtak. A bíróság a reggeli órákig dolgozott a büntetések kiszabásán és megindokolásán. Végül ma reggel hirdették ki, nagy érdeklődés közepette az ítéletet, melynek értelmében Solomon Comisioneru, Manole Constantinescu és Jean Bacau vádlottakat hétévi, Benresteanu hatévi, Naum Müllert ötévi, Benjamin Bacaut négyévi, Kornblüth vádlottat háromévi, míg Möríc Bacalut, Jusob Festlert és Cristescut két-kétévi börtönrre ítélték. Kötelezték a vádlottakat, hogy az Eaglester biztosító társaságnak 11 millió lej kártérítést és az államnak 200 ezer lej bírságot fizessenek.

Szabadlábba helyezték az elítélteket

Az esküdtszék elrendelte a gyújtogatók perének elítélteinek szabadlábba helyezését. Manole Constantinescu és Möríc Bacalu kivételével, amíg az általuk benyújtott fellebbezésben nem döntenek.

Benes elnök és Pál régensherceg ismételten kihangsúlyozták a kis-antant-államok szoros együttműködésének fenntartását

Az olasz lapok kedvezően írnak Benes belgrádi látogatásáról

Belgrád, április 6. (Rador.) Benes elnök tegnap délután 16 órakor kihallgatáson fogadta Sztójadinovics miniszterelnököt, majd Krofta csehszlovák külügyminisztert. 17 órakor Marioara jugoszláv királyné adott teát a királyi palotában Benes tiszteletére. Délután Benes felkereste Perovics és Sztankovics régenseket, majd este 8 órakor résztvett a Pál kormányzóherceg által tiszteletére adott vacsorán. Ez alkalommal Pál herceg meleg szavakkal üdvözölte az elnököt. Többek között hangoztatta, hogy a baráti és szövetséges Romániával összefogva, Csehszlovákia és Jugoszlávia tartósan és teljes szívvvel szentelték fáradozásait az európai béke megszilárdításának. A kis-antant államok közti szoros együttműködés a jövőben is megmarad, mert ezt nem tagállamai magánérdekei, de az általános nemzetközi érdekek követelik.

Benes elnök válaszában köszönetet mondott a meleg fogadtatásért, amiben részestették és megállapította, hogy ami a kis-antantot illeti, az mindenkor csak annyit kívánt, hogy saját érdekei összeegyeztethetők legyenek Európa érdekeivel. A legutóbbi belgrádi tanácsülés határozatait is ezt bizo-

nyítják. Ami Csehszlovákiát illeti, a jövőben is folytatni fogja békepolitikáját, nemzetközi együttműködését a tradícióknak és a népszövetségi alapokmány szellemének megfelelően.

A diszvacsonya után szimfónikus hangverseny volt, amit fogadás követett.

A keddi délelőtt folyamán Benes elnök az eplenatzi mauzoleumba ment, ahol koszorút helyezett el Sándor király sírján. Benes azután a topolai kastélyban zártkörű ebédet vett részt. Délután az Avala-hegyre megy, ahol megkoszorozza az ismeretlen katonai emléket. Este diszvacsonya lesz a belgrádi csehszlovák követéségen, amit fogadás követ. Elzen megjelennek Marioara királyné, Pál régensherceg és Olga hercegnő is.

Róma, április 6. (Rador.) Az olasz lapok Benes belgrádi látogatásával foglalkozva, elégedetten állapítják meg, hogy Prágából való elutazása előtt a csehszlovák elnök hosszú kihallgatáson fogadta az olasz követet. A lapok kiemelik a csehszlovák köztársasági elnök látogatásának politikai jellegét.

Készül a törvényrendelet a trösztök ellen

Bucaresti, április 6. Az ipar és kereskedelmi minisztériumban a trösztök és kartellek működésére vonatkozó törvényrendelet elkészítésén dolgoznak. Az állami ellenőrzés — írja Curenul — elsősorban az irányítást fogja célozni. A régi kartellek — tudni véli a lap — továbbra is működni fognak, miután

alakuló szerződéseiket az iparügyi minisztérium felülvizsgálta. A jövőben alakulandó kartellek és trösztök csak a minisztertanács hozzájárulásával működhetnek. Az árak tekintetében az állam bizonyos időközökben felül fogja vizsgálni az árak kialakító tényezőket.

A baszk fronton visszavonulóban vannak a felkelők

A La Coruna körzetben előnyomultak a köztársaságilag. Számos német foglyot ejtettek a kormánycsapatok

Hivatalos madridi jelentés szerint a La Coruna-ut körzetében a felkelők erős támadást indítottak a kormányerők által utóbbi harcokban hódított területek ellen. Előnk tüzéségi előkészítés után több gyalogsági hullám indult a kormány vonalai ellen, de mind visszaverettek. A felkelők sulyos veszteségeket szenvedtek. Az ellenség arra kényszerült, hogy visszavonuljon és még két kilométernyi előnyomulást tegyen lehetővé a kormány csapatai számára. Carabanchel körzetében egész délután tartó harcokban a kormánycsapatok többszáz foglyot ejtettek. A guadalajarai és jaramai frontokon semmi említésre méltó nem történt.

A baszk sajtóiroda közleménye szerint tegnap a helyzet kedvezően alakult a kormánycsapatok számára, amelyeknek sikerült fel tartóztatni a felkelőket, akik több támadást vezettek, de sulyos veszteségekkel visszavonultak. A délután folyamán a baszk csapatok megfutamiottak — adáz harc után — egy ellenséges különítményt és számos foglyot ejtettek. Az elfogottak között van Karsten von Hädling kapitány, a vitorriai repülőter fölellenőre, Paul Freise tolmács, Walter Kienzle pilótakapitány és Gottfried Schulze főhadnagy, akik mindannyian a felkelők soraiban harcoltak.

A Havas gijóni jelentése szerint a kormányhadserég északi vezérkara átvette a hadműveletek irányítását a baszk területeken is. Bilbaói jelentés arról számol be, hogy a kormánycsapatok több német repülőet ejtettek foglyul, akik Urquilla felé közeledtek, abban a hitben, hogy a város a felkelők kezében van.

Bayonni jelentés szerint az Espana, Canarias és Almirante Cervera felkelő hadihajók ma a baszk partvidéket bombázták. Többek között bombák érték Coimbra és Junqueres helységeket is. A kár jelentéktelen. A parti útegek beavatkozására, a hadihajók elmenekültek.

Katalóniában több felkelő repülőgép tegnap reggel bombázta Tortezát Tarragona tartományban. Még nem tudni, vannak-e áldozatai a bombázásnak.

Gibraltári jelentés szerint a kormány repülői ma délelőtt bombákat dobtak Algeiras városára.

Széleskörű felkelő-összeesküvést lepleztek le Madridban

Valenciai jelentés szerint a kormányflotta újabb jegyzéket intézett a kormányhoz, amelyben közli, hogy az április 4-én Carthagénából elindult kormányrajt, amely Ceutába indult, azt bombázni, egész idő alatt követte a „Leipzig” német páncélos, amely jeleket váltott a parton tartózkodó felkelőkkel.

A madridi rendőrség széleskörű összeesküvést leplezett le, amely a spanyol köztársasági rendszer ellen irányult. Számos fegyvert, löszert és iratot foglaltak le. Az összeesküvés vezetője a spanyol falanx egy volt tagja, akit letartóztattak.

Sevilla, április 6. (Rador.) Quipeo de Llano tábornok a rádióban megcáfolta azokat a híreket, amelyek szerint Spanyol-Marokkóban bizonyos abnormális események történtek volna.

Eredeti közlemény.

„Nagyon sokat szenvedtem gyomor- és bélbajom miatt”

írja Martinescu-Asau ismert író, Craiovából, Str. Neptun 40. és így folytatja: „Mindig érthetetlen lehangoltság uralt és tudva, hogy az csak emésztési zavarokból származhat, mindent megpróbáltam, valahogy bizalmatlanul nyultam a Gastro D. után. A hatás azonban csodálatos volt, valóban remek egy gyógyszer ez a Gastro D.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 130 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Lőszerraktárra bukkantak a brasovi evangélikus temetőben

BUCURESTI, április 6. A brasovi evangélikus temetőben ma fegyver és lőszer le rakatnak jöttek nyomára. A temető őreit, valamint két más személyt letartóztattak. A hatóságok bevezették a nyomozást annak megállapítására, hogyan került a temetőbe és milyen szervezet céljait lettek volna hivatva szolgálni a fegyverek.

Bratlanu György válasza Bethlen Istvánnak

Bucuresti, április 6. George Bratlanu a Curenulban válaszol Bethlen grófnak a Pest Naplóban a közvetlen román-magyar tárgyalásokról írt cikkére. Miután tartalmi szempontból analizálja Bethlen gróf cikkét és elutasítja az abban foglalt vádakat a fegyverkezések és kisebbségek kérdéseiben, Bratlanu megállapítja, hogy a Bethlen gróf által megismelt javaslatokból egyelőre annyit kell figyelembe venni, hogy a kezdeményezés megtörtént, ami az európai helyzet világs megítélésére végett vitathatatlanul fontos tényező.

Ezek a kezdeményezések bizonyították, hogy Magyarország nem bízik annak a politikai rendszernek feltétlen támogatásában, aminek az utóbbi években kötötte magát és amihez a magyar revizionizmus sem Romániában, sem Berlinben nem talált kellő támogatásra, továbbá, hogy a közvetlen tárgyalásokra való felhívás közvetve olyan határt jelent, aminek átlépésére Magyarország nem hiszi elég erősnek magát.

Éjjeli lövöldözés egy rendőr és három betörő között Arad határában

Arad, április 6. Az aradmegyei Sederhat községben az egyik módosabb gazda házában ismeretlen egyének hétfőről kedde virradó éjjel betörést kíséreltek meg. A faluccáján szolgálatot teljesítő Nemesiu Ion rendőr azonban észrevette a betörési kísérletet. A betörők, mikor a rendőrt meglátták, futásnak eredtek. A rendőr üldözte őket hosszabb időn keresztül, míg Arad város határába érték. Ekkor a rendőr, aki nem bírta tovább az üldözést, miután többször felszólítására sem állottak meg a betörők előbb a levegőbe, majd a menekülőket lölték. A menekülők közül azonban az egyik szintén revolyvert kapott elő és a rendőrt tüzelt. Formális tűzharc keletkezett, Nemesiu eltalálta az egyik betörőt, aki lyosan megsebesülve összeesett. A betörő megállapították, hogy Fatkó Mihálynak ják és gazdálkodik Sederhat községben, másik két betörő társuk megsebesült után eltűnt.

A rendőrség beindította a nyomozást rekerítésükre.

Preservatív a legmegbízhatóbb és a legízesebb. Többeszer kintintetve arany éremmel. Legújabbban az 1937. évi számu szerkesztési Patentet nyerte.

Posta postala
1937. március 11. szám
No. 234713/929

Majd SO

Madridi jelentés
Madríd tegnap adá
hat német tank
mint száz foglyot
cotól dére folyt
váltak visszavon
madridi és guada
fontos nem törté
rel bombázták A
Bilbaói jelent
harcokat vivnak
telmas, különböző
az ütközésbe, t
által támogatva.
lentése szerint a
nek meg minden
tal kivívott jelen
vesztéseikbe ke
tankot zsákmányo

Sulyos
egy fo
torped

A Havas bapon
penhall angol ter
szállított, a gibra
ta a Dato nevű
és felszólította, h
kötöbe. Az angol
a felszólításnak e
hogy a hajón mir
felszólítás megis
hajó folytatta utj
tóságokkal felül
Miután megállap
miszert szállít a
penhall elindult E
előtt a Torpenhal
felkelők egyik pa
den felszólítás né
azonnal jelezte h
ben előtűnt az A
is, amely közölte
val, hogy nem eng
hall erre rádióan át
tartózkodó angon
torpedóhajó azon
Ennek dacára a
vont hajlandó fél
Erre a két torped
kedett, mire a f
vonult.

Santanderi közle
Cervera felkelő
közlemben elűlte
amely Panama k
ki árcócára. Az
kötöböl vasércet s
melyzet sorsáról s
Gibraltár, áprili
hatóságok újabb
téztek, hogy e
riffa, Algeiras,
Estepona városok
lámpát. Este 11 ó
szi körül e város

Eden
örzésr

Londoni jelentés
ban Eden tegnap
szes angol altatva
nek Spanyolország
írniok, hogy semu
a polgárháboruba
tekinteni. Egyébe
örzésről egyelőre
mert meg különbö
kidolgozva.
Toulouse, áprili